

Во пресрет на празникот

Први мај со носталгија се будат сеќавањата кај постарите генерации, ветераните на трудот на прославите пред години. На времињата кога со возбуда и радост се исчекуваше овој голем празник на трудот, на работникот, на работните резултати. На распените утра кога се беше црвено од цвекиња и занамиња. Се славеше постигнатото, изграденото. Се славеше работата која на човекот му дава достоинство и независност. Работата која е темел на напредокот на човештвото.

Се славеше со семејството, пријателите, другарите, во природа со песна и оро, свечено и незаборавно... Работливиот и чесен човек е почитуван во сите времиња, вери и нации. Пред години беше чест да си ударник на трудот. Тоа беа херои на времето. Само оние кои ги имаа овие ордени и одликувања знаат колку радост и среќа им ја исполнувала душата, а останатите само се надевале дека еден ден и нив ќе ги открие сонцето на славата, на успехот.

Но времињата се менуваат, всушност како и се во животот. Сеќавањата се содржина на минатото, а соништата на иднината. Сегашноста е животот денес, животот кој го живееме. И денес Први мај е голем меѓународен празник, празник на трудот, на работните и вредни луѓе, ден на работата, на постигнатото. И денес Први мај е ден на резултати, симбол на оствареното, замисленото, планираното. Денес "ударници" на трудот носат други поинакви имиња: успешни менаџери, бизнисмени, иноватори... И денес Први мај се слави со убава мисла за подобра иднина, за подобар живот, за поголеми работни резултати. Начинот на славење се изменил, но останала желбата за успех во она што се работи, што се создава.

Но едно било, е и ќе биде исто: дружењето, веселбата, песната, излетот во природа, иако многу нешта од дамнешните барања на работниците од Чикаго се реалност. И денес и во наредните години Први мај ќе биде симбол на трудот, на работата. И понатаму ќе се слави кај нас и во светот. Ќе го слават работните луѓе. Ќе го слават и ветераните на трудот – пензионерите, со надеж дека нивниот минат труд ќе се определи во подобри животни услови.

Калина С. Андонова

**На сите сегашни
и идни пензионери
Сојузот на здруженијата
на пензионерите
на Македонија
им ги честита
првомајските празници**

Делегација на СЗПМ кај Исли Јакупи, генерален директор на Фондот на ПИОМ

Подготвеност за соработка

Генералниот директор на Фондот на ПИОМ Исли Јакупи деновиве во новата зграда ја прими делегацијата на СЗПМ што ја предводеше претседателот Душко Шурбановски. Во срдечна атмосфера беше изразен заемен интерес и подготвеност за соработка за сите актуелни прашања на пензионерите. Се нагласи дека со финансискиот план на Фондот за годинава се обезбедени потребните средства за редовна исплата на пензите и дека државата планира перманентно подобрување на стандардот на пензионерската популација. Евидентна е потребата да се подобрува соодносот на пензите со платите, за што е потребно натамошно зголемување на пензиските претаси.

Се усвои заклучок да се потпише Спогодба за соработка помеѓу Фондот на ПИОМ и СЗПМ, за начинот и постапката за вршење задршка за солидарен фонд и членарина при исплата на пензија, да се ажурира евиденцијата со тоа што еднаш месечно подрачните единици на Фондот ќе треба да ги информираат здруженијата на пензионерите за почи-

нати членови и друго. Се актуелизира проблемот за враќање на задршката за солидарен фонд од декемвриската пензија од 2007 година и можноста средствата да се вратат на здруженијата на пензионерите, повторно да се практикува претставник на СЗПМ да учествува на седниците на Управниот одбор на Фондот на ПИОМ, особено кога се разгледуваат прашања од интерес на пензионерите, да се овозможи подобро користење на домовите на пензионерите и на пензионерските одморалишта и нивно редовно одржување и слично.

Стана збор и за потребата од уште подобра соработка со месечниот весник „Пензионер плус“.

Во делегацијата на СЗПМ покрај претседателот Душко Шурбановски беа и потпретседателот Чедо Георгиевски, секретарот Драги Аргировски и членот на Извршниот одбор Андон Марковски, а од страна на Фондот присуствуваше Соња Бачоска, помошник директор.

Д.А.

Пензионерите потпишаа спогодба за соработка со градоначалникот на Скопје

Новоизбраниот градоначалник на Скопје Коце Трајановски, на 23 април, ја прими делегацијата на Градскиот сојуз на здруженијата на пензионери, што ја претставуваа претседателите на ЗП. Претседателот на СЗП на град Скопје, д-р Крсте Ангеловски, откако му го честиташе изборот

за градоначалник, имформираше дека во главниот град на Република Македонија има околу 80.000 пензионери. Посебно ја истакна потребата за поголема соработка на здруженијата на пензионерите со локалната самоуправа во скопските општини, за што треба да се потпишат спогодби во рамките на Меморандумот потписан помеѓу СЗПМ и ЗЕЛС.

На средбата присуствуваа претседателот на СЗПМ, Душко Шурбановски и секретарот Драги Аргировски, како и членот на Советот на град Скопје, професор д-р Владо Поповски.

На крајот од средбата градоначалникот на Скопје и претседателот на СЗП Скопје, потпиша спогодба да меѓусебна соработка на Градот со Градскиот сојуз на здруженијата на пензионери. Воедно, ваква спогодба потпишаа и градоначалникот на општина „Центар“, Владимир Тодоровик и претседателот на ИО на ЗП Центар, Павле Спасев.

М.Д.

Примајте ја
Вашата пензија
преку Сребрен пакет
во НЛБ Тутунска
банка

ВО ОВОЈ БРОЈ...

ОТЧЕТНИ СЕДНИЦИ НА ЗДРУЖЕНИЈАТА НА ПЕНЗИОНЕРИТЕ

стр. 2 ►

ПОЗИТИВНА ОЦЕНА ЗА СОРАБОТКА СО ПЕНЗИОНЕРИТЕ

стр. 4 ►

ВО СЗПМ РАЦИОНАЛНО ТРОШЕЊЕ НА СРЕДСТВАТА

стр. 5 ►

КОНСТРУКТИВНА РАСПРАВА

стр. 6 ►

НАВРЕМЕНО ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ПЛАНИРАНИТЕ АКТИВНОСТИ

стр. 7 ►

И ГОДИНАВА ПЕТ РЕГИОНАЛНИ ФОЛКЛОРНИ РЕВИИ

стр. 9 ►

ПАНОРАМА

стр. 10 ►

ЗДРАВСТВО

стр. 12 ►

ИЗБОР

стр. 13 ►

ЗАБАВА

стр. 15 ►

ВИДИЦИ

стр. 16 ►

Годишна отчетна седница на Собранието на Здружението на пензионерите во Куманово

Со нови креативности во дејствувањето

За Кумановското Здружение на пензионери заврши уште една година. Тоа и овој пат се докажа како креативно здружение со воведување на нови идеи во своето работење. Потврда за тоа се реализираните задачи скоро во сите сегменти на своето дејствување. Ваква констатација беше отворена на седница на Собранието при усвојување на извештайте за минатата и програмите за работа годинава.

Краток осврт за работењето на Собранието и неговите органи и тела во изминатата година поднесе претседателот **Трајчо Јанковски**, а на одделни сегменти се задржа и потпретседателката **Љубица Кузмановска**. Тие дадоа реална слика за ангажираноста на органите и телата во 2008 год. и посочија неоп-

ходни насоки за планираните активности во тековната година. Нивните констатации, со повеќе умесни предлози и идеи, ги дополнија Радомир Каревски, Спирко Николовски, Љубе Димитриевски, Новко Петрушевски, Виолета Деур, Раде Георгиевски, Владо Трајковски и Стече Илиевски.

Своето видување за активностите на ова Здружение и за севкупната клима во пензионерската организација на Македонија имаше претседателот на Сојузот **Душко Шурбановски**. Во оваа прилика заборуваше за тоа во која мера успеал Сојузот на пензионерите да ги артикулира интересите на пензионерите и нивните здруженија. Понатаму ги апострофира напорите на Сојузот за заштита на општествениот стан-

дард на пензионерите, зголемувањето на пензите, здравствената заштита, опстојувањето на Солидарниот фонд, грижата за подобрување на квалитетно информирање и сл.

Претседателот на Надзорниот одбор Божко Божиновски, ги изнесе активностите на овој орган за материјално-финансиското работење на Здружението и Солидарниот фонд, како и планирањата на приходите и расходите во оваа година. Општа констатација е дека севкупното работење е во согласност со законските прописи и нема никакви злоупотреби. Овие констатации без забелешки беа прифатени од пристапите на седницата.

Спирко Николовски

Седница на ЗП Кичево

Надеж за надминување на проблемите

Овој пат членовите на Собранието на Здружението на старосните и семејните пензионери од Кичево и Кичевско на раководството на Здружението му дадода преодна оценка, зашто во 2008 година со Завршната сметка се јавува "црна дупка" која тешко ќе можат да ја санираат без надворешна интервенција. Загубата во работењето се јавува главно од клубот на пензионерите во Домот на пензионерите и Солидарниот фонд на сопружниците на пензионерите. Беше повторена молбата, СЗПМ во рамките на неговите можности, да донира определен износ за санирање на загубата. Барања е доставено и до здруженијата на пензионерите од Југозападниот регион.

Поддржана беше програмата на Извршниот одбор за изготвување проект за реконструкција на пензионерскиот дом со донација од Јапонската влада.

И на оваа "отчетна" седница на Собранието на ЗП Кичево преовладува жалбите на пензионерите на слабостите во функционирање на здравствената заштита: оддалечените места во Општината оставени без лекар, недоведност во снабденошт на аптеките со лекарства од позитивната листа и се разбира, вечната тема – ниски пензии. Се инсистираше на поголема на-

точливост од страна на Сојузот на пензионерите во барањата до надлежните органи за подобрување на материјалната положба на ветераните на трудот, како што се нарекуваат корисниците на пензиија. Од претседателот на Сојузот на здруженијата на пензионерите Душко Шурбановски, кој присуствуваше за тоа во која мера успеал Сојузот да бидат покатегорични во барањата за реализирање на ветувањата на Владата со Владината програма усвоена од Парламентот по вонредни парламентарни избори во 2008 година за подобрување на материјалната положба на пензионерите, изградба на пензионерски старици домови, центри за дневен престој, клубови на пензионерите зашто во Кичевското здружение членуваат голем број пензионери кој живеат во за-

фрлените рурални населби, стари, болни и голем број сами. Претседателот Шурбановски даде пошироки информации за прашањата што беа поставени и изрази надеж дека дел од истакнатите проблеми оваа и идната година ќе бидат решени или ублажени зашто економската криза нема да ја одмине Македонија, па ефектите од предвидувањата на Владата ќе бидат помали.

Д.В.

Седница на Собранието на Здружението на пензионерите во Виница

Пред нови предизвици

Во присуство на гости од СЗПМ, од Кочани, Делчево, Маврово и Ростуша, Собранието на Здружението на пензионерите од Виница на 31 март одржа седница на која беше усвоен извештајот за работата во 2008 со завршна сметка, а беа усвоени и програмските задачи и финансискиот план за 2009 година. Уводни напомени даде претседателот на здружението **Младен Петров**, истакнувајќи дека здружението го сочинуваат сите групи на пензионери: 2070 стари, семејни, инвалидски и земјоделски, а се зачленети и 210 нивни брачни другари. Активноста главно се организира преку органоците во Виница, Блатец, Јајково, Драгобраште и Истибања. Здружението успешно настапи на регионалната ревија на песни, музика и игри во Кочани, како и на регионалните спортски натпревари во Берово каде беа освоени пет први места и тоа во табла, фланче гуле, трчање во машка и шах и стрељање во женска конкуренција, меѓутоа на Републичките натпревари во Радовиш не се остварија очекувани резултати. Во текот на минатата година беа организирани и еднодневни излети со посети на историски места, цркви, манастири и други знаменитости, а беа организирани и други активности, како што е традиционалното одбележувањето на Томина недела, што годинава ќе се одржи на 9 мај.

Во дискусијата учествуваа Владо Атанасов, Борис Јованов, Диваниз Иванов, Славчо Митов, Бранко Иванов и други, при што главно беше акцентиран проблемот со сопственоста на Домот на пензионерите во Виница, како и со снабденошт со лекови. Завршната сметка за 2008 година ја образложи Невенка Лазарова, а претседателот на Надзорниот одбор Благој Попов изрази пофалби за законското и домакинското работење на здружението. Учествувајќи во дискусијата **Чедо Георгиевски**, потпретседател на СЗПМ говореше за остварените уставни и законски права на пензионерите, за усогласувањето на пензите со половолни проценти, како и за значењето на дружењето и информирањето.

Д.А.

Спортските натпревари со две нови дисциплини

Комисијата за спорт и рекреација на СЗПМ ги утврди термините и домаќините на годинешните регионални спортски натпревари. Во првиот регион натпреварите ќе се одржат на 28 мај, а домаќин е ЗП Центар, во вториот на 31 мај, а домаќин е ЗП Горче Петров, во третиот на 14 јуни ЗП Крушево, а ден пред тоа на 13 јуни ЗП Охрид. Домаќин на петиот регион ќе биде ЗП Кавадарци, а натпреварите ќе се одржат на 30 мај, а на 13 јуни во шестиот регион домаќин е ЗП Злетово. Во седмиот регион натпреварите ќе се одржат на 11 јуни, а домаќин е ЗП Ново Село

и во осмиот регион домаќин е ЗП Виница, а натпреварите ќе се одржат на 13 јуни.

Терминот и локацијата каде ќе се одржат 14-тите Републички пензионерски спортски натпревари се уште не се утврдени.

Покрај стрелаштво, шах, пикадо, тегење, јаже, фланче гуле, трчање, скок од место, табла и домино, годинава ќе има и натпревари во двојбој за жени и тројбој за мажи. Според претседателот на комисијата, **Здравко Петковски** годинава на овие натпревари се очекува поголема мајсторност и подобри резултати.

А.Д.

Собрание на ЗП Демир Хисар

Здруженијата на пензионерите Демир Хисар иако со мал број на пензионери и недоволни финансиски средства, бележи добри резултати во работата.

На 20.03.2009 година се одржа Седница на Собранието на Здружението на пензионерите, при што беа разгледани: Извештајот за работа за 2008 година, Извештајот на Надзорниот одбор, за 2008 година, Предлог Одлука за усвојување на Завршната сметка за 2008 година, Предлог Одлука за усвојување на Финансискиот план за 2009 година и Планот за работа на ЗП-Демир Хисар за 2009 година.

Во дискусијата беа подржани активностите, а имаше и предлози за подобрување на работата.

Во извештајот беше истакнато дека Здружението на пензионерите Демир Хисар во 2008 година активно учествуваше на спортските натпревари, културните среди, еднодневните екскурзии, а Активот на жените пензионерки учествува на повеќе среди во РМ.

Беше поздравена соработката со боречката организација, со која на 18 август 2008 година, денот на АРМ, беше организирана посета на Караорман и Славеј планина, на местото каде во 1943 година на истиот ден е формиран Првиот Баталјон на НОАВМ "Мирче Ацев".

Јован Малески

Собрание на ЗП Карпош – Скопје

Успешно реализирани програмските активности

Собранието на Здружението на пензионери Карпош – Скопје на 27.03.2009 год. во големата сала на Општина Карпош је одржа 10-тата седница. На годинашното Собрание делегатите опстојно расправаа и го усвојија Извештајот за едногодишната работа на телата на ЗП Карпош, Годишната сметка на приходи и расходи и сметката на Солидарниот фонд, Извештајот за извршениот надзор на материјално-финансиското работење на Здружението и Солидарниот фонд како и Одлуката за одобрување на Годишната сметка за 2008 година ЗП Карпош.

одбор и претседателите и секретарите на органоците.

За Извештајот за едногодишната работа на органите и телата на ЗП Карпош говореше претседателот на ИО, Трајко Савески. Тој накусо ги изнесе позначајните програмски активности на органите и телата на ЗП Карпош во 2008 год. кои беа успешно реализирани на задоволство на пензионерите на општина Карпош.

Претседателот на Надзорниот одбор Нако Николов се задржа на извршениот надзор на финансиското работење на Здружението и Солидарниот фонд во 2008 год. Тој нагласи дека средствата на пензионерите на ЗП Карпош се трошеле домаќински и рационално. Вкупните приходи лани изнесувале 2.506.564 денари, а расходите се движеле во рамките на предвидените средства. Во моментот во ЗП Карпош членуваат 7.731 пензионери, организирани во органоците: Карпош 1 и 2, Карпош 3 и 4, Тафталице 1 и 2, Козле, Владо Тасевски и Влае.

Симон Билински

Во ново основаното Здружение на пензионерите во Сарај

Успешен годишен биланс

На 4 март 2009 година Собранието на ново основаното здружение на пензионерите Сарај, крај Скопје, ја одржа првата годишна Отчетна седница на која се направи биланс на работењето на Здружението во 2008 и три месеци од 2007 год. кога е основано. Во ова Здружение членуваат пензионерите кои живеат на подрачјето на општината Сарај, а беа членови во Здружението на пензионерите "Карпош" – Скопје. По барања на раководството на Здружението. Собранието СЗПМ во минатата година го прими рамноправна членка и го верифицира мандатот за член Руфат Рамадани.

На отчетната седница беше констатирано дека сите 1.560 пензионери кои живеат на подрачјето на општината Сарај се членови Здружението на пензионерите.

Едногодишната активност беше позитивно оценета. Пензионерите на Сарај активно се вклучиле во заедничките активности на пензионерите здружени во СЗПМ во областа на спортско-рекреативните и културно-забавните активности. Учествувале спортисти во поголем број дисциплини на "општинските квалификации" за учество на Регионалните ревији на песни, музика и игри на пензионерите.

Беше потенцирана потребата од побогата соработка со градоначалникот и Советот на општината и со Општинскиот одбор на Црвениот крст согласно потпишаните меморандуми за соработка меѓу СЗПМ и ЗЕЛС и Црвениот крст на Македонија.

Д.В.

Здружение на пензионери Чайр

Постигнувањата - поттик и задоволство

Изминатите неколку месеци во Здружението на пензионери – Чайр, изминаа во знакот на сумирање на резултатите од минатата и планирање на активности за 2009 година. Повеќето активности беа и се насочени кон културно – забавните среди, спорот, помошта за болни и изномощни лица, бањското лекување, одмор и рекреација.

– Досега, пензионерите од Здружението учествуваа и ќе учествуваат на сите општински, регионални и државни натпревари и смотри на фолклор, спорти и постигна задоволителни резултати. Нема да ја напуштиме практиката за доделување еднократна помош за најзагрозените пензионери. Се гордееме со тоа што секоја година практиките по неколку пензионери на бањско лекување во бањата Катланово. Во секој поглед задоволни сме од досега остварените резултати, рече претседателот Тагасовски.

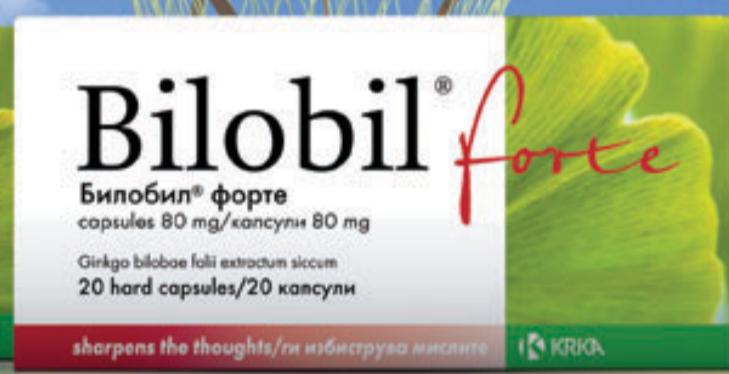
И соработката со другите здруженија во земјата и странство, е добра, но и понатака ќе се трудат да ја јакнат и да ги з bogатuvat содржините. Од досегашното функционирање се покажало дека носител на повеќето активности е активот на жените, кој е еден од нај-

ревносните и во чија организација има по неколку екскурзии во годината. За патувања трошоците досега ги покри-

**Билобил. И ниедна мисла
нема да ви побегне.**

Билобил и Билобил форте.
Развиен од експертите на Крка.

За подобро помнење и поголема моќ на концентрација.

Редовната употреба на Билобил капсулите со екстракт од гинко листовите ја подобруваат циркулацијата на крвта. Вашиот мозок е подобро снабден со кислород и енергија.

Оптимално времетраење на третманот е најмалку три месеци.

www.krka.si

Нашата иновативност и знаење
создаваат ефикасни и сигурни
производи со највисок квалитет.

Пред употреба внимателно прочитајте го упатството.

За дополнителни информации обратете се кај Вашиот доктор или фармацевт.

Петре Латиновски, градоначалник на Општина Бутел

Позитивна оцена за соработка со пензионерите

Г-дин Латиновски, во 2005 г. беше формирана новата Општина Бутел, согласно новата територијална поделба и Законот за децентрализација. Вие бевте нејзин прв градоначалник, може да се каже успешен, бидејќи на штотуку завршени локални избори, граѓаните ви ја дадода довербата за нов четиригодишен мандат, уште во првиот круг. Какви се вашите искуства и која е формулата за успех?

– Нема формула. Тајната на успехот, ако може така да се каже, е во неуморната работа и посветеноста да се реализираат повеќе проекти, со што би се подобрил квалитетот на живеењето на сите граѓани. Сосема сте во право, дека новата Општина Бутел беше конституирана во 2005 г. значи пред четири години, и морам да кажам дека предвидувањата за нејзината иднина не беа многу светли и надежни. Но, тоа за мене не беше мотив повеќе да ги засукам ракавите уште од првиот ден и да се вложам себе си во постапувањето на темелите на новата општина, односно со успех да го започнеме испишувањето на новата и современа историја на Општина Бутел.

Фактот што граѓаните ми ја даваат својата поддршка за уште еден мандат, и ја однесов победата уште во првиот круг, зборува дека во изминатите четири години се работело, многу се сработило, уште повеќе тоа значи дека граѓаните тоа го забележале и

почувствуваат, а своето задоволство го изразија давајќи ми ја поддршката уште еднаш. Затоа одговорноста е голема. Но јас сум сигурен дека ако во првиот мандат реализираме повеќе од 150 проекти, во наредните четири години ќе реализираме уште повеќе. Ќе направам се, Општина Бутел да

излезе некоја иницијатива, потреба или барање. Така беше, кога пред некоја година го заживеавме просторот во Бутел 1, поточно во Живковски, каде што пензионерите се самоорганизираат, се дружат и на најубав можно начин ги поминуваат своите пензионерски денови. Знам дека овој

заслужуваат да имаат свој претставник во Советот на Општината. Дали во Советот на Општина Бутел пензионерите имаат свој претставник?

– Вие сте во право, но сепак политичкиот ангажман е индивидуална работа. Освен ако некој пензионер не се наде на независна листа, оти најчесто листите за советници се предложени од политичките партии. Дали меѓу советниците ќе има или не пензионер, сепак најмногу зависи од кадровската политика на партиите. Не, во овој состав на Советот на Општина Бутел, пензионерите немаат свој претставник.

Оваа популација заслужува поголемо внимание, бидејќи има дадено голем придонес во изградбата на општината и во утврдувањето на заедничките потреби на граѓаните на Македонија. Пензионерите оставиле дел од себе во создавањето на материјалното богатство што го имаме денес. Со оглед на тоа, дали Вие како градоначалник, заедно со Советот на Општина, сте подгответи за соработка со ЗП и одржување на заеднички средби за прашања од интерес на оваа популација?

– И до сега и во иднина, сум имал и ќе имам време за моите највоздрасни сограѓани. Мојата желба за комуникација и соработка со нив не произлегува само од респектот кон нивниот минат труд, туку и затоа што тие се преполни со енергија, со идеи. Тие се

неверојатно духовити, позитивни, расположени и подгответи за акција, што навистина секогаш се чувствуваат пријатно во нивно друштво, а секогаш има и да се научи нешто мудро и исклучително од моите пензионери.

Со еден збор, средбите со пензионерите се секогаш мое задоволство, а се надевам и нивно.

До каде е постапката за потпишување на спогодбата за соработка согласно Меморандумот, потписан на 9-ти мај минатата година, помеѓу ЗЕЛС и СЗП?

– На ова прашање не би можел прецизно да ви одговорам, но се надевам дека по конституирањето на Новото раководство на ЗЕЛС, оваа работа околу Меморандумот ќе биде финализирана.

Владата во својата програма има зацртано отворање на центри за дневен престој на стари лица. Какви се вашите согледувања за тоа?

Ке се согласите дека идејата е одлична, иако неми се познати сите детали околу нејзината реализација. Но, сигурно дека има потреба од дневни, организирани центри во кои старите лица ќе можат да го минуваат своето слободно време на најубав можно начин. Ние мораме да сториме се за третото доба да го добие вистински третман во Р. Македонија, и сите убавини на живеењето, се разбира.

Васил Пачемски

стане респективна локална самоуправа и гордост на секој нејзин граѓанин.

Со оглед на тоа што на територијата на Општина Бутел живеат поголем број пензионери, каков е вашиот став кон здружението и клубовите на пензионерите?

– Бројот на пензионерите, односно на лицата над 64 години се движи помеѓу 3 500 и 4 000, што е респективна бројка. Затоа секогаш се радувам кога од здружението на пензионерите ќе про-

простор не е доволен, но во наредниот период ќе се потрудиме да создадеме услови и за други клубови на пензионерите. Од друга страна општината ја развива соработката со пензионерите и по други основи. Со други зборови, се труди да ги вклучи во општинските манифести, разновидните прослави ит.н.

Во редовите на пензионерите и по завршувањето на нивната професионална ангажираност има квалитет и работоспособни кадри. Од тие причини пен-

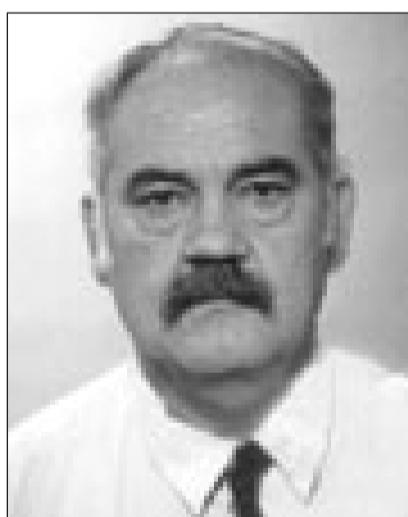
Разговор со д-р Димитар Трајковски, професор по Семејно право на Институтот за социјални работи и политика при Филозофскиот факултет во Скопје

Подобра социјална заштита - поголем број стари лица

Во Република Македонија од податоците на официјалната статистика се забележува тренд на стареење на населението. Во 1994 година уделот на старатите лица над 65 години во вкупното население изнесуваше 8,46%. Во 2002 година според последните пописни резултати, уделот на населението старо 60 и повеќе години е 15,00%, а над 65 години изнесува 10,6%. Долговечноста кај луѓето во светот доживеа драматично подобрување. Очекуваното траење на животот се зголемува за 20 години по 1950-тата година, од 46 на 66 години. Со наполнување на 60 години, мажите може да очекуваат да живеат уште 17 години, а жените уште 20 години. Меѓутоа, постојат големи разлики во стапката на смртност меѓу одделни земји. Во најнеразвиените се намалува на 15 години за мажите и 16 години за жените. Во поразвите региони оние што наполниле 60 години се очекува да живеат уште 18 години мажите и 23 жените. Продолжувањето на животот е резултат на подобрувањето на исхраната, како и на подобрата здравствена заштита. Оттаму интересно е да се разгледаат сите аспекти на социјалната заштита. Стручните луѓе од Институтот за социјални работи и политика при Филозофскиот факултет во Скопје често прават истражувања и на овој план. Од таа причина е и разговорот со д-р Димитар Трајковски, професор по Семејно право на Институтот за социјални работи и политика при Филозофскиот факултет во Скопје.

Професор Трајковски, чинам дека најдобро е да тргнеме од важноста на семејството. А потоа Ве молам да не запознаете со формите предвидени со Законот за социјална заштита?

– Да, активностите во рамките на

социјалната заштита во голема мера се врзани со улогата што ја има семејството. Во Законот за семејство во 6. дел во членот 181 се регулираат обврските на децата за издржување на немоќните родители. Покрај тоа што се должни да ги издржуваат во домот, родителот кој нема доволно финансиски средства, а е сместен во установа, децата се должни да ги подмират трошоците во целост. Со Законот за социјална заштита старатите лица се заштитени со следните форми:

* социјална превенција која се остварува преку едукативно-советувања, и училишна работа, но практиката покажува дека таа во реалноста не се остварува;

* вонинституционалната заштита во чии рамки се пружа прва социјална услуга на старатите лица која претставува уочување на социјалниот ризик и укажување на можноите решенија, услуги и средства за негова заштита, како и мрежа на установи за давање на услуги;

* право на дневна нега и помош се обезбедува на старо и слабо лице со

телесна попреченост, кое не може да се грижи за себе во задоволувањето на егзистенцијалните потреби и кога живее во семејство;

* постојните јавни установи за социјална заштита согласно со Законот за социјална заштита, кои имаат можност да организираат и домашна нега и помош;

* со Законот е регулирано и сместување во згрижувачко семејство, но тоа кај нас сè уште не се реализира. Присутно е згрижување на стари лица кај роднини, но бидејќи оваа форма не е регулирана со закон, постои малата мотивираност за подобрување на овој вид заштита.

Кои материјални права од областа на социјалната заштита ги имаат старатите лица?

– Постојана парична помош може да оствари жена или маж над 65 години старост, кои немаат приходи и не можат да обезбедат издржување по друга основа. Паричен надоместок за помош и нега може да оствари ако има тешка и најтешка попреченост во развојот, слепо лице или со трајни промени во здравствената состојба и на кое му е потребна помош и нега од друго лице.

Старо лице може да оствари и еднократна парична помош во случај на подолго боледување. Издносот може да биде од 40% до две просечни нето-плати по работник во Република Македонија остварени во последните три месеци.

Право на сместување во установи за социјална заштита има старо лице кое не е во состојба да се грижи за себе, а заради станбената и семејната положба нема можност да му обезбеди заштита на друг начин. Ова право во Македонија може да се оствари во четири јавни установи за згрижување на стари лица и во пет приватни установи во кои заради високите цени (од 17 000 до 27 000 денари)

ри) само мал дел на стари лица можат да си го дозволат.

Д-р Трајковски, кога зборуваме за овие права, да се задржиме и на пензиските, дотолку повеќе што пензиските систем низ годините беше подложен на повеќе промени. Кои се најзначајните?

– Правата од системот на социјално осигурување се остваруваат преку Фондот за пензиско и инвалидско осигурување, вклучувајќи и приватни пензиски друштва, Фондот за здравствено осигурување и Агенцијата за вработување. Точно е дека во споредба со другите форми на социјална заштита, пензиските систем уште од 1991 година беше подложен на најголеми промени.

Во однос на структурата пензиските систем во Македонија е трошоен и составен од:

- прв столб – задолжително пензиско осигурување според принципот на генерацијска солидарност

• втор столб – задолжително капитално – финансиско пензиско осигурување. Квалификувани за старатска пензија се осигуреници со 64 години старост за мажи и 62 години старост за жени, и минимум 15 години стаж.

Минималниот износ на пензијата за мажи со навршен стаж од 35 години и за жени со 30 годишен стаж не смее да биде помала од 41% од просечната плата, додека за оние со повеќе од 25 години стаж за мажи и 20 години за жени не смее да биде понизок од 38% од просечната плата. Сопружниците имаат право на семејна пензија доколку брачниот другар корисник на пензија е почнат.

Каква е здравствената состојба на постаратите, според вашите истражувања?

– Повеќе истражувања покажуваат дека здравствената состојба на старатите лица постари од 65 години битно се менува. Само околу 20% од нив се

здрави, 30–50% се со наод за болести, но сепак активни и самостојни, 10% се тешко болни, 10–15% имаат потреба за нега секој ден. Бројот на заболени расте брзо со порастот на годините на живот, така што меѓу старатите лица на возраст од 80 години речиси 90% од лицата имаат едно или повеќе хронични заболувања.

Република Македонија поминува долг и тежок процес на реформи во здравството за обезбедување и финансирање на здравствените услуги. Покриеноста на здравствено осигурување изнесува близу 100%. Податоците покажуваат дека најмногу за 30 минути може да му се укаже помош на секој корисник. Наспроти тоа постојат податоци од различни проценки на корисниците дека достапноста и квалитетот на здравствената нега не се соодветни за оние кои не можат да си дозволат да ги платат лековите со лични средства или не се во можност да платат приватни лекари.

На крајот што е неопходно да се направи за подобрување на условите за живот на оние стари лица што живеат сами?

– Да се развијат сервисните служби за помош и нега на старатите лица, по тоа центри за дневна грижа и помош на старатите, како и волонтерската работа и соработката со невладините организации. Интересно е да споменеме дека старатите луѓе што имаат женски деца многу ретко завршуваат во дом.

И уште нешто, сосема на крајот, забележливи се напорите на надлежните за поголемо приближување кон старатите и нивните проблеми и потреби, односно настојувањата за вклучување во европските текови за соодветна грижа за старатите лица, бидејќи подобрата социјална заштита го продолжува човечкиот век и го зголемува бројот на стари здрави лица.

Цветанка Илиева

ОД РАБОТАТА НА ФОНДОТ НА ПИОМ УСВОЕН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ ВО МИНАТА ГОДИНА

Остварено и повеќе и подобро

Во 2008 година пензиите се усогласени и тоа: од јануари 2008 година за 4,45% и од јули 2008 година за 5,10%, односно вкупното усогласување изнесуваше 9,78%

Веднаш да кажеме: финансиските резултати на Фондот на ПИОМ во минатата година се добри, поточно тие се резултат, пред сè, на два фактори: на штедењето и рационализацијата спроведена во работата.

Финансиското работење, односно буџетот на Фондот на ПИОМ за 2008 година, како составен дел од буџетот на Република Македонија, беше планиран да се оствари со избранција приходи и расходи. Основа за таквото остварување помеѓу приходите и расходите беше планираното зголемување на приходите од придонесите, согласно макроекономските индикатори за развој на Републиката во 2008 година, и редовното дозначување на средства од републичкиот буџет за редовните обврски, транзиционите трошоци и за покривање на тековниот дефицит на Фондот.

Имајќи ја предвид состојбата со средствата на жиро–сметките на Фондот, при усогласувањето на ребалансот на буџетот на Фондот за 2008 година од страна на Министерството за финансии беше намалени трансферните средства од буџетот на Републиката спрема Фондот од предвидените 11.711,32 милиони денари на 10.271,94 милиони денари или помалку за 1.439,38 милиони денари.

Во врска со ова, Фондот на ПИОМ укажуваше дека се зголемени расходите поради дополнителното усогласување на пензиите од јануари 2008 година и дека трансферните средства спрема Фондот треба да се зголемат, а не да се намалат.

Од Министерството за финансии по ова прашање при усогласување на ребалансот на буџетот на Фондот на ПИОМ за 2008 година во ставката други приходи, ги вклучи и средствата во износ од 2.000,00 милиони денари од остварениот вишок на приходи од претходната година, со што се постигна баланс помеѓу приходите и расходите на Фондот за 2008 година.

Со буџетот на Фондот за 2008 година беше планирани средства за усогласување на пензиите во висина од 50% од порастот на платите и трошоците на животот во претходното полугодие, согласно законските прописи. Меѓутоа, во јануари – јули 2008 година, пензиите покрај редовното усогласување со порастот на платите и трошоците на жи-

вотот се усогласија и дополнително со одлуките на Владата на Република Македонија. Со тоа, фактички, пензиите во 2008 година се

усогласени и тоа: од јануари 2008 година за 4,45% и од јули 2008 година за 5,10%, односно вкупното усогласување изнесуваше 9,78%, а со одлуките на Владата на Република Македонија, се усогласија со повисок процент од процентот на усогласување на пензиите утврден во член 37 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување од 10,8%.

Просечното зголемување на пензиите во 2008 година изнесува 21,66%, односно вкупната просечна пензија во декември 2008 година од 9.548,00 денари во споредба со декември 2007 година (7.848,00 денари) е повисока за 21,66%. Сето тоа придонесе за подобрување на материјалната положба на корисниците на пензија.

Како резултат на остварување на планираните придонеси и други приходи, Фондот вршеше редовна исплата на пензиите во воспоставените рокови, како и на паричните надоместоци по основ на преостаната работна способност, придонесот за здравствено осигурување на корисниците на пензија и сите други обврски од спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување.

Во 2008 година, Фондот на ПИОМ оствари вкупни приходи во износ од 37.621,70 милиони денари и во однос на планираните извршени се со 96,3%, а вкупните расходи изнесуваат 38.733,14 милиони денари и истите се во рамките на планираните, односно пониски се само за 0,8% од планираните со буџетот на Фондот за 2008 година.

Како резултат на извршени повисоки расходи во однос на остварените приходи, Фондот на ПИОМ во 2008 година оствари недостиг на средства во износ од 1.111,44 милиони денари што претставува 2,9% од вкупните приходи. Недостигот на средства е покриен од пренесените парични средства од претходните години (кои на 31 декември 2007 година изнесуваат 2.719,24 милиони денари), при што на крајот на 2008 година салдото на паричните средства на Фондот на ПИОМ изнесуваат 1.607,80 милиони денари.

М-р. Снежана Кутузовска

Во СЗПМ рационално трошење на средствата

Врз основа на Член 30 од Статутот, Надзорниот одбор на СЗПМ врши надзор и контрола за наменско користење и распоредување со имотот и средствата на Сојузот.

Надзорниот одбор на Сојузот во минатата година има одржано две седници на кои изврши увид и контрола на материјално–финансиското работење. Извештаите од извршениот увид и контрола ги достави до Извршниот одбор на Сојузот, кој пак на своите седници ги разгледа наодите и даде свои предлози.

Надзорниот одбор од извршениот увид и контрола констатира дека материјално–финансиското работење на Сојузот се води по сите законски прописи како што се Законот за сметководство, Правилникот за сметководство и Правилникот за непрофитните организации. Средствата се трошени според финансијскиот план на Сојузот за 2008 г. и се користени наменски. Не се присутни негативни појави во распоредувањето.

Приходите и расходите за 2008 година ја покажуваат следната состојба:

1. Остварен вкупен приход 4.855.844 ден.
2. Остварените вкупно расходи 3.588.424 ден.
3. Добивка пред оданачувањето 1.267.460 ден.
4. Данок на добивка 68.514 ден.
5. Добивка по оданачувањето 1.198.946 ден.
- За пренос на наредната година 387.000 ден.
- Не распределена добивка 811.946 ден.

Износот од 1.267.460 ден. е добивка со пренесен дел од добивката од 2007 година во износ од 525.000

ден, така што ако не се пренел дел од оваа добивка во 2008 година би изнесувала 742.460 денари.

По предлог од Надзорниот одбор овие две години целата добивка не се пренесувала на наредната година, но само дел од добивката. Од 2007 година не е пренесена сума во износ од 408.517, а за 2008 г. не се пренесени 811.946 ден. или вкупно за двете години износ од 1.220.463 ден. Се предлага и за наредните години добивката да не се пренесува и да не се троши но да се акумулира во еден фонд на парични средства што би се користеле за добива-

слуга за купување на сопствени простории.

Сојузот е непрофитна организација и добивката може со одлука да ја распоредува: За плати ако има вработени, за резервен фонд, за други намени и ако одлучи дел да се пренесе во наредната година.

Вкупните приходи за 2008 година, споредени со планираните, изнесуваат 110,7%, а расходите 81,8%, што значи и приходите и расходите се во рамките на планираното, а очигледно е домакинското работење.

Надзорниот одбор го разгледа финансискиот план за 2009 година, со износ на приходи и расходи од 4.441.278 ден., а кој е изготвен врз база на минатогодишната работа. Надзорниот одбор исто така го разгледа и извештајот од пописната комисија и изврши увид во сметководството. Прикажаните податоци за имовината во извештајот и фактичната состојба по сметководството во целост одговараат. Пописот е извршен стручно и квалитетно и Надзорниот одбор го прифати она како што е изготвен.

На 31.12.2008 година парични средства на жиро сметката на СЗПМ имало 150.949 денари и орочени средства од 950.000 денари.

Поради сето тоа Надзорниот одбор му предложи на Собранието на СЗПМ да ја прифати Годишната сметка за 2008 година и финансискиот план за 2009 година, бидејќи се изготвени стручно и квалитетно, со аналитички податоци.

Трајко Стојанов,
претседател
Надзорниот одбор
на Собранието на СЗПМ

ње кредит за откуп на сопствени простории за работа.

Ако се анализира расходниот дел за 2007, 2008 и планот за 2009 година за услуги за одржување на просториите и наемнина што се плаќа за користење на просториите, тие за трите години изнесуваат 2.693.155. Од тука може да се проценчи колку е потребно да се разми-

Од работата на Сојузот на пензионерите во Словенија

За толератна и социјална коегзистенција на сите генерации

Сојузот на пензионерите во Словенија е невладина, непрофитна, доброволна и добровртна организација. Формиран е пред 61 година со основен цел подобрување на животот на старите лица, како и меѓугенерацијски соживот преку охрабрување на солидарноста меѓу жителите. Сојузот им помага на пензионерските организации да се поврзат и да соработуваат, да ги практикуваат и координираат интересите на пензионерите и воопшто на старите лица од меѓугенерацијска гледна точка и да ги претставуваат пред државните органи. Сојузот функционира во духот на социјалната држава, социјалното партнерство, општествениот дијалог и социјалниот консесизус.

Во Сојузот членуваат над 260.000 пензионери организирани во стотина пензионерски здружежнија. Во 2006 година словенечката влада усвоила Стратегија за грижа за стерите лица за 2007 – 2010 година. Во 2007 година постоеле 117 клубови, чии 1499 членови волонтерски ги посетувале стерите лица во нивните домови и им помогале во извршување на дневните потреби. Со овој проект познат како "Старите лица со подобар живот во сојузот дом" биле опфатени околу 50 982 стари лица. Министерството за труд, семејство и социјални работи, предло-

жило измена на Актот за социјални работи. Кон крајот на 2007 година воспоставен е Национален стратешки комитет за интергенерацијски соживот и солидарност претставен од претставници на пензионери.

Од што се нездадоволни пензионери во Словенија?

• Старите лица во Словенија не учествуваат во процесот на донесување на одлуки во државата;

• Пензионирите експерти не можат да водат проекти од интерес на пензионерите; Поради тоа Сојузот веќе 4 години бара промена на Актот.

• Јавното мислење во Словенија ги смета старите лица за товар на општеството;

• Лидерите на политичките партии негираат се што е направено од претходните постари генерации, со цел да приберат политички поени за својата активност;

• Не постојат законски можности за активна работа на пензионерите и по пензионирањето;

Активности на СЗПС во 2008 година

Покрај многу другите, една од најзабележителната активност била орга-

низирањето на фестивалот "Трето доба" кој се одржува традиционално секоја година, веќе осум години. Во 2008 година 8-иот фестивал бил под мотото: "За толерантна и социјална коегзистенција на сите генерации". Оваа пензионерска манифестија по својата масовност и организираност е меѓу ретките во Европа, поради што осмиот фестивал во 2008 го посетила ЕвроКомесарката за информатичко општество и медиуми Вивиен Рединг. Фестивалот се состојел од културни и спортски манифестији, предавања, тркалезни маси, изложби и друго.

На фестивалот учествувале повеќе од 120 изложувачи, 60 здруженија и групи, над 500-тини изведувачи, а го гледале 10.000 посетители. Учество-вала, речиси, сите поголеми словенечки владини и невладини организации што се занимаваат со проблемите на лицата од трето доба. Еден од најважните делови на фестивалот бил "Паркот на решенија за подобар живот" на кој биле презентирани готови практични решенија за подобар живот на старатите лица во модерните општества де-нес и во иднина.

Сојузот на пензионерите во Словенија со посебни активности го одбележува Меѓународниот ден на стари лица (1-ви октомври) и друго

СПС

Редакциски одбор:
Чедо Георгиевски
Главен и одговорен уредник;
Драги Аргировски
заменик главен и одговорен уредник;
Членови:
Калина Сливовска Андонова, уредник;
Иванчо Кузмановски,
Костадинка Кајмаковска,
Цветанка Илиева,
Хисен Шакири
Лектор:
Верица Тоциновска

Адреса:
СЗПМ "12 ударна бригада"
бр. 2. зграда на ССМ – Скопје
Телефон: 02 3223 710
телефон: 02 3128 390
Web: www.szpm.org.mk
E-mail: kontakt@szpm.org.mk

Проект Развој Македонија

Пензионер плюс
тел. 02 321 3227
E-mail: prm@szpm.org.mk

Компјутерска обработка:
ПРМ

Печати:
Графички центар Скопје

Ракописите и фотографиите не се враќаат.

Според Законот, за весникот се плаќа данок според посебна намалена даночна стапка.

ПЕНЗИОНЕР *мак*

Весник за сегашните и за идните пензионери

Издавач:
СЗПМ

Година II – број 9 – април
2009 год.

БЕСПЛАТЕН МЕСЕЧЕН ВЕСНИК

Издавачки совет

Седница на Собрание на СЗП на Скопје

Конструктивна расправа

На седницата беа анализирани постигнатите успехи во предходниот период и беа нагласени приоритетните задачи за натамошно ангажирање и дејствување на Сојузот на ЗП на Скопје

Собранието на Сојузот на здруженија на пензионери на град Скопје, кон крајот на минатиот месец, во Пензионерскиот дом "Јане Сандански" во Аеродром, оддржа редовна седница на која се расправаше за работата и постигнатите резултати во 2008 година. Со седницата раководеше претседателот на СЗП- Скопје, д-р Крсте Ангеловски, кој во воведното излагање ги назначи основните активности и постигнатите успехи во работата и ги акцентира предизвиките со кои треба да се спроведат здруженијата во наредниот период. Оценувајќи ја работата на Собранието, тој заклучи дека Здружението секогаш работело во полни состав и сошто конструтивно. За успешната имплементација на Програмата посебно ја нагласи улогата и придонесот на Извршниот одбор на Сојузот, кој минатата година разгледаувал повеќе од 20 прашања.

Претседателот Ангеловски го истакна значењето на соработката на здруженијата, како во рамките на Сојузот, така и пошироко. Внатрешната соработка главно била насочена кон

межусебните договорања и консултации, покренувањето иницијативи и координирањето нации од заеднички интерес на пензионерската организација, учеството во работата на органите и телата, меѓусебното информирање и друго. Констатирано е дека успешна надворешна соработка е остварена со здруженијата на пензионери од Тетово, Гостивар, Велес, Куманово, Свети Николе, Кавадарци, Штип, Просветител, Кратово, Прилеп и други. Погодно место за заседа соработката со СЗПМ и Редакцијата на "Пензионер плус", а воспоставена е соработка и со ФПИОМ и подрачната единица во Скопје. Без друго, тука спаѓа и соработката со Пензионерскиот дом "Јане Сандански" – Аеродром, за која пофално се изрази управникот на Домот, Вељан Стојковски. Како сошто успешната и плодотворна беше оценета соработката со Менаџментот на Друштвото за физикална медицина и специјализирана рехабилитација Катлановска бања ДОО Катланово, која се остварува преку Рекреативниот центар во Катланово.

Учествојувајќи во дискусијата секретарот на СЗПМ Драги Аргировски истакна дека Сојузот на ЗП на Скопје го оправда своето постоење, бидејќи при формирањето имало голем скептицизам за потребата од ваков сојуз на здруженија на ниво на градот. Тој посочи и некои проблеми со кои се справува Сојузот, а кои настана како последица на транзицијата во Република Ма-

работата на СЗП – Скопје се изрази и Душан Перески, кој се сложува за РЦ-Катланово дека е мала искористеноста од членови на СЗП и на мислење е дека квотниот систем попречува поголем прилив на посетители. Тој предложи да се размисли за измена на ограничувањата во однос на винетата на пензиите и бенефициите на корисниците.

Претседателот на ЗП "Сарај" Руфат

Рамадани ја потенцираше потребата од поголема соработка со органите на локалната самоуправа, бидејќи тие се во можност да им помогнат на здруженијата во надминувањето на некои проблеми, на пример како што е обезбедувањето простор за работа, со кој ова здружение не располага. Затој бара Сојузот да се избори за присуство на свои членови во комисиите на органите на локалната самоуправа,

Четврта седница на Здружението на пензионерите во Дебар

Традиционално позитивни резултати

Во пријатна атмосфера и во присуство на поголем број гости од Скопје, Тетово, Гостивар, Охрид, Струга и Лабуништа во Дебар на 19 март се одржа четвртата седница на Собранието на

Здружението на пензионерите на која беа усвоени Извештајот за работата на органите и телата во минатата година, Завршната сметка за приходи и расходи, финансискиот план и програмските задачи во 2009 година и други документи.

Пригодно воведно излагување имаше претседателот на здружението **Бесник Постешта** при што напомна дека 1860 старосни и семејни пензионери организирано дејствуваат во 8 огранаци во Дебар, Центар Жупа и селата, остварувајќи ги планирани задачи и дека со домакинско работење се забележани традиционално позитивни финансиски резултати. Се заложи за подобра здравствена заштита на пензионерите, за отворање аптека во Центар Жупа, како и Клуб на пензионери, а говореше и за постигнатите резултати на спортско поле и дружество и за преземените мерки годинава за прв пат да се учествува

на регионалната ревија на песни, музика и игри што ги организира СЗПМ.

За добрата работа на здружението се изкажаа и учесниците во дискусијата: Ирфан Уштепенца, Баудин Илница, Лиман Чемовски, Гафур Боличи, Марионка Уштепенца и Уран Таранешчи, при што се заложија и за хуманитарна помош и грижа за стари лица, за организирање екскурзии во земјата и странство, за поголемо делување на Активот на жени пензионерки, а стана збор и работата на современо уредениот Клуб на пензионери во Дебар. Поздравувајќи ги постигнатите резултати во работата на здружението секретарот на СЗПМ Драги Аргировски информираше за преземените активности за информирањето на сегашните и идните пензионери, како и за потребата од измена на Статутот на СЗПМ.

За потребата од поголемо издавање на пензиите и за значењето на Меморандум со ЗЕЛС и за потпишување спогодби за соработка со единиците на локалната самоуправа говореше **Душко Шурбановски**, претседател на СЗПМ, заложувајќи се заедно со Црвени-

Седница на Собранието на ЗП Кочани

Програмските задачи во целост и успешно спроведени

Собранието на Здружението на пензионери на општина Кочани, на отчетната седница посебна нагласка даде на разгледувањето на Извештајот за работа во 2008 година, а беше усвоена и завршната сметка за финансиското работење. Беше констатирано дека рационалното и штедливо работење, обезбедило успешно спроведување на програмата и заштеда на финансиските средства, кои се распоредени во Деловниот фонд на Здружението.

Обраќајќи им се на присутните претседателот на Здружението на пензионерите – Кочани, **Горѓи Серафимов** истакна дека програмата за

работа зацртана за измината година е спроведена во целост и тоа сосема успешно. Останува нездадоволството, додаде претседателот Серафимов, од активноста за обезбедување на

огревно дрво, каде и покрај сите напори, подружницата "Осогово" од Кочани, како единствен снабдувач, не ги исполни договорените обврски. Затоа, годинава веќе се превземени сите мерки и активности што гарантираат тековно и навремено обезбедување на пензионерите со огревно дрво. Во дискусијата беше истакната потребата од натамошна заштита на статутарните права на пензионерите; унапредување на соработката со Фондот за ПИОМ, Фондот за здравје, Дирекцијата за лекови и СЗПМ за зголемување на пензиите, поевтичка здравствена заштита и по-големо присуство и достапност на лековите од позитивната листа, во интерес на пензионерите. Посебна нагласка беше дадена и на соработката со локалната самоуправа за разрешувањето на просторните услови за работа и друго.

Претседателот на СЗПМ, **Душко Шурбановски**, осврнувајќи се на работењето на здружението, ја нагласи континуираната активност на кочанските пензионери, во сите сфери на работење. Ветераните на трудот, како што ги нарече пензионерите, се се уште активни на спорти и на културно-забавен план. Организирањето на наптревари и музички ревии, во секој поглед ги обединува луѓето од третата доба, а дружење и забавата, ги подмладува.

кој ќе ги информираат надлежните за проблемите на пензионерите. За потребата од таква соработка со организации на локалната самоуправа зборуваше **Миливоје Димовски**, кој истакна проблемот на пензионерите од Зелениково врзан за немањето трансакциони сметки.

Посебно внимание на седницата му беше посветено на материјално-финансиското работење на Сојузот на ЗП на Скопје во 2008 година, за што пошироко објаснување даде претседателот на Надзорниот одбор **Вукашин Спасовски**. Тој истакна дека при извршениот надзор на годишната сметка на Сојузот не се регистрирани недостатоци или неправилности. Зборувајќи за приходите на градскиот сојуз, претседателот на ЗП ОВР – Скопје **Цветко Мердановски** се интересираше и за враќањето во владение на Пензионерскиот дом "Јане Сандански", што е во судска постапка.

На дневен ред на седницата на Собранието дополнително беше поставено прашањето за формирањето на ЗП "Тафталице", како паралелно здружение, за што имаше спротивставени ставови имаше претседателот на ИО на ЗП "Карпош" **Трајко Савески**. Сепак, ставовите се усогласија, откако се утврди дека формирањето има правен основ и дека тоа претставува израз на демократијата.

На крајот на седницата, со извесни дополненија, Собранието ја усвои Програмата за работа на Сојузот на ЗП на град Скопје за 2009 година.

Мендо Димовски

"Во мојата програма, веќе се зацртани повеќе активности во интерес на пензионерите – им се обрати на присутните новиот градоначалник на Општина Кочани, **Ратко Димитровски**. Предвидената соработка се состои во: изнаоѓање средства и локација за изградба на нов, современ и модерен пензионерски дом во Кочани. Интензивно ќе се работи и на отворање нови месни канцеларии во населените места: Оризари, Грдевци, Горни и Долни Подлог, Мојанци и Тркање, каде пензионерите од овие средини ќе можат да се собираат и дружат, по примерот на пензионерските клубови во урбанизирани населби. Пензионерите се составен дел на општественото живеење, а нивната работа не е завршена со одењето во пензија. Во нив има доволно мудрост и идеи, за интензивно вклучување во работата на локалната самоуправа".

На седницата стана збор и за значењето на информирањето, за соработката со локалните медиуми и весникот "Пензионер плус".

Илчо Лазаровски

Седница на Собрание на ЗП од општина Берово

Проширување на соработка

Здружението на пензионерите од општината Берово одржа седница на Собранието на кое беше разгледана завршната сметка за работењето во 2008 година. При тоа беше заклучено дека здружението работело според законските прописи и остварило позитивно салдо. На седницата беше усвоена и Програмата за работа на беровското здружение за 2009 година. Меѓу другите активности, за оваа година, беше донесена одлука за проширување на соработката со соседните здруженија на пензионерите и пошироко.

Во програмата е планирано да продолжи учеството на хорот и оркестрот на ревиите што ги организира СЗПМ, како и на концерти од на локално ниво. Екипите на пензионерите – спортисти и годинава ќе земат учество на локални, регионални и републички наптревари.

На седницата на Собранието беше донесена и одлука за доделување на неповратна финансиска помош, под одредени критериуми, за пензионерите кои се во лоша материјално состојба. Исто така беше одлучено Здружение-

то на пензионерите од општината Берово да партиципира и во трошоците за банско и стационарно лекување на своите членови. Беше донесена и одлука за реконструкција на ресторант кој работи во состав на домот на пензионерите.

Д. Ролевски

от крст да се организираат акции за помош на осамени и изнемоштени пензионери, за отворање центри за дневен престој на стари лица и слично.

А. Д. фото: Вјолца Садику

Средба со Илија Пемов претседател на Извршниот одбор на Здружението на пензионерите во Кавадарци

Навремено организирање на планираните активности

Здружението на пензионери во Кавадарци спаѓа во здруженијата кои се грижат за своето членство, со цел да им го олеснат и разубават колку толку животот во овие тешки времиња.

Г-н Пемов, кажете ни како функционираше Вашето здружение во минатата година?

– Во текот на минатата година, Здружението на пензионерите во Кавадарци успешно ги реализираше планираните активности на Собранието, Извршниот одбор и на помошните тела, поточно на комисиите и на Активот на жени-пензионерки. За таа цел се одржани повеќе седници и други битни средби што резултира со навремено организирање на зацртнатите активности за таа година. Од нив би издвоил неколку позначајни кои придонесоа за подобрување на квалитетот на животот на нашите пензионери. Затоа најнапред би го издвоил снабдувањето со огревни дрва на 309 семејства на пензионери, бројка што не е за потценување, преку исплатата на осум месечни рати и навремена достава до корисниците.

Најголемиот дел активности се организира преку комисиите. Тоа овозможи учество на кавадаречките пензионери на спортските регионални и републички натпревари и освојување на повеќе награди, потоа организирање на екскурзии и посети на историски, културни и излетнички места со кои се опфатени околу 500 пензионери. Со партцијална од 20% за користење на бањи и одморалишта се зголеми интересот на пензионерите иако стандардот на пензионерите сè уште неповолно влијае на зголемување на бројот на корисници на овие капацитети. На културно-забавен план во текот на 2008 година беа организирани неколку манифестијации и тоа за одбележување на празникот на лозарите св. Трифун, Денот на пензионерите и учество на наши претставници, литерати и пејачката група на ЗП Кавадарци на повеќе општински, регионални и републички настани. На

планот на здравствената едукација на пензионерите се одржаа повеќе предавања од областа на здравствената заштита од стручни лица како и организирано редовно мерење на крвиот притисок во соработка со Црвениот крст.

Активот на пензионерите во соработка со Комисијата за прослави, организираа одбележување на лозарскиот празник, Денот на жената Осми март и учество на среди на жените во повеќе градови од Републиката, како и во локални рамки. За издвојување е успешната организација на републичката прослава на св. Трифун чиј домаќин беше ние, а присуствуваа над 500 гости.

За својата работа и активности, Здружението редовно ги информираше своите членови во ограночите, но и преку локалните телевизии и весникот „Пензионер плус“.

Кои активности ги планирате во 2009 година?

– Во 2009 година ЗП Кавадарци ќе го задржи континуитетот во организирањето на повеќето споменати активности кои се покажаа за успешни и добро прифатени од пензионерите. Во тој контекст ќе ги издвојам: снабдувањето со огревно дрво, спортските и рекреативните активности, културно-забавните, едукативни и други содржини. Оваа година покрај учество, треба да обезбедиме и добри услови за одржување на Регионалните спортски натпревари како домаќини и за таа цел Извршниот одбор веќе именува одбор непосредно задолжен за оваа

активност. Ќе продолжи успешната соработка со ЗП Kochani и тоа не само на спортски план, но и на културно-забавен и рекреативен. Кавадаречките пензионери ќе имаат можност да посетат повеќе знаменитости во Крушево, Куманово, Крива Паланка како и излетничките места на Кожув Планина. И годинава нашата пеачка група ќе учествува на меѓупштинската манифестија „Пензионерите пеат“ како и на републичката ревија на народни песни и игри, потоа, за Денот на пензионерите ќе се организира манифестијата „Баба и дедо“ и културно-уметничка програма за пензионерите, бесплатни театарски претстави и настапи на литератури настани.

Со што уште може да се пофалите кога е во прашање работата на здружението? Кои Ви се идните планови?

Пеачка група од Кавадарци

– За одбележување секако се нашите ангажирања за успешна работа на клубовите на Здружението и тоа два во градот и неколку во поголемите села во општините Кавадарци и Ресен во однос на нивното одржување и опремување. Контактите со ограночите на Здружението и подобрување на нивната активност е меѓу приоритетните задачи и за таа цел се предвидени неколку работни среди и помош тамо каде што ќе има потреба од тоа.

Со оглед дека постои интерес, а Здружението има и планирани средства за развој и инвестиции, годинава ќе се направат напори за обезбедување на смејствуви капацитети за одмор на пензионерите во поблиското опкружување односно на локации во Општината Кавадарци преку купување или изградба на објект. Оваа иницијатива најде на поддршка не само кај членовите на ограночите на Здружението, но и меѓу поширокото членство и е поздравена како мошне добра заштото се работи за добивање на објект за пензионерите преку наменско користење на средствата обезбедени од нивната членарина.

Ф. Костадиновска

Леонтевска вети дека соработката уште повеќе ќе се прошири и продлабочи.

На присутните, пензионерки претставници од боречката организација, им подарија по еден примерок од книгата на Боро Чаушев „Жените од Неготино и неготинско по врвиците на не-покорот“.

Средбата заврши со исполнување песна за бабата Митастарица, која жртвувајќи го својот живот, спасила 20 партизани.

П. Стефанов

Успеси и на спортско поле

Благодарност и внимание

Членките на Клубот на жени-пензионерки „Неготинијана“, од Неготино остваруваат повеќегодишна континуирана и плодна соработка со Општинската организација на Сојузот на борците Бранко Малиминов изрази голема благодарност за соработката, а претседателот на Клубот Цвета

изрази голема благодарност за соработката уште повеќе ќе се прошири и продлабочи.

На присутните, пензионерки претставници од боречката организација, им подарија по еден примерок од книгата на Боро Чаушев „Жените од Неготино и неготинско по врвиците на не-покорот“.

Средбата заврши со исполнување песна за бабата Митастарица, која жртвувајќи го својот живот, спасила 20 партизани.

П. Стефанов

Средба во Крушево

Во Крушево се одржа средба со претседателите на Асоцијацијата на Здруженијата на пензионерите од југо-западниот регион од Република Македонија, во која членуваат над 60.000 пензионери од Здруженијата: Дебар, Струга, Охрид, Кичево, Ресен, Македонски Брод, Прилеп, Демир Хисар и Крушево.

На средбата се расправаше по три прашања и тоа:

Влијанието на глобалната финансиска криза врз финансиската состојба во Здруженијата на пензионерите; проблеми кои се јавуваат во поедини Здруженија во врска со обезбедувањето на огревно дрво на пензионерите на повеќе рати и избор на нов претседавач на Асоцијацијата во наредните две години.

Уводно излагање поднесе претседавачот на Асоцијацијата Гурица Ристески, кој истакна дека глобалната финансиска криза која ја зафати нашата држава, има мошне негативно влијание и врз финансиската состојба на Здруженијата на пензионерите. Ваквата состојба, ќе придо-

несе кај одделни посиромашни здруженија да ги одложат некои планирани активности и да се прилагодат на реалните финансиски можности.

Се заклучи СЗПМ да ги разгледа присутните проблеми во некои Здруженија во врска со обезбедувањето на огревно дрво на пензионерите на повеќе рати и во консултација со надлежните министерства да настојува да се надминат овие проблеми. Воедно од СЗПМ се бара, на седниците на кои ќе се расправа за витални прашања од интерес на пензионерите, да бидат повикани и претседателите на Општинските здруженија на пензионерите, бидејќи тие и најдобро ги знаат состојбите и проблемите во базата.

За нов претседавач на Асоцијацијата на Здруженијата на пензионерите од југо-западниот регион во наредните две години, едногласно беше избран Крсто Стојаноски, претседател на Здружението на пензионерите од Крушево.

Глигор Ангелески

Здружение на пензионери – Берово

Нови инвестиции

Во Здружението на пензионерите од општина Берово во тек се подготвки за реконструкција на ресторант, што е во состав на Домот на пензионерите во градот. Реконструкцијата се однесува на исполнувањето на нормите од ХАСАП системот кој треба да почне да се применува од 1 мај годинава. За таа цел, направен е проект за реконструкција, како и финансиска конструкција во износ од 950 000 денари. Средствата ќе ги обезбеди Здружението на пензионери од Берово. Се предвидува реконструкцијата на ресторант да заврши до 1 мај.

Исто така, деновиве во Домот на пензионерите беше завршена и втората фаза за обезбедување на сите

простории во објектот со топла санитарна вода, која се добива по пат на користење на обновливи извори на енергија – со користење на сонцето.

Според сегашните пресметки се очекува со користењето на соларни системи за три години да бидат повратени вложените средства во инвестицијата. Тоа значи дека по тој период, средствата кои што досега се користеа за плаќање на потрошувачката електрична енергија за загревање на водата за потребите во Домот, ќе бидат искористувани за поддршка на активностите на беровскиот пензионер – вели претседателот на Здружението на пензионерите од општината Берово, Јован Дупкарски.

Д. Ролевски

In memoriam

Во сеќавање на Панде Бачаноски

Претседателот на Собранието и на Извршниот одбор на Здружението на пензионерите Прилеп, Панде Бачаноски почина на 31 март на 78 години. Роден 1931 година во егейскиот дел на Македонија, каде завршува основно образование. Како петнаесетгодишник во 1946 год. и пристапува на Демократската армија на Грција во која останува до нејзиното завршување 1949 год. Потоа заминува во Прилеп, во Битола завршува средноземјаделско училиште, а во Скопје Правен факултет.

Како дипломиран правник работи во стопанството, органите на општината, правосудството, а работиот век го завршува како секретар на Општинскиот синдикален совет во Прилеп. Учествува во општествено политичкиот живот во Прилеп, на ниво на Републиката и Федерацијата. Одликуван е и пофалуван за неговата работа.

Не мурува ни по добивањето на заслужената пензија. Се вклучува во органите на Здружението на пензионерите и во 2002 година беше избран за претседател на Собранието и на Извршниот одбор на Собранието на Здружението на пензионерите Прилеп. Во 2006 година беше реизбран за претседател на Здружението. Со своето умеенje и ангажирање го препороди Прилепското пензионерско здружение и го вброи во редот на најдобро организираните здруженија во рамките на СЗПМ. Со поддршка на неговите соработници го збогати квалитетот на живеење на Прилепските ветерани на трудот на полето на културно-забавниот и спортскиот

живот. Ова Здружение – членка на СЗПМ е единствено со две културно-уметнички друштва. Преку песна, музика и игра, пензионерите успешно ја надминуваат самотијата и меланхолијата во која често запаѓаат стариите и самите. Придонесе и за збогатување на облиците на спортувањето и разни форми на рекреација. Даде голем придонес во збогатувањето на формите на солидарност и хуманизам меѓу пензионерите. Организирањето на сите активности во Здружението го вршеше на најтранспарентен начин.

Тој беше мошне ценет и уважуван меѓу пензионерите од Југо-западниот регион на Македонија. По природа алtruist и подготвен да му помогне на секој пензионер, ако за тоа има потреба.

Таков беше нашиот почитуван другар и соработник Панде Бачаноски и таков ќе остане во сеќавањето на сите кои имаат среќа да го запознаат.

Секогаш тука за вас

Сите удобности во животот се незамисливи без електричната енергија.
EVN Македонија се грижи електричната енергија да ја дистрибуира навремено и квалитетно до вашите домови и компании, овозможувајќи ви побогат и попријатен живот.

0890 12345 info@evn.com.mk

EVN
macedonia

ПОЧИТУВАНИ ПЕНЗИОНЕРИ !

ЕУРОЛИНК ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ ВО ДОГОВОР СО СОЈУЗОТ НА ЗДРУЖЕНИЈАТА НА ПЕНЗИОНЕРИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И СО АМСМ ВИ ОВОЗМОЖУВА **20% ПОПУСТ НА ЦЕНАТА ЗА ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД НА ПАТНИЧКИ ВОЗИЛА ПРИ КУПУВАЊЕ НА НАШАТА ПОЛИСА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД АВТООДГОВОРНОСТ**

ПОВЕЛЕТЕ ВО СИТЕ ПРОДАЖНИ МЕСТА НА ЕУРОЛИНК ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ НИЗ РЕПУБЛИКАТА ДА ГО ОСТВАРИТЕ ВАШЕТО ПРАВО

Еуролинк
Осигурување АД Скопје

Скопје тел.: (02) 3289 301; Битола тел.: (047) 242 925 ; Охрид тел.: (046) 255 588 ; Штип тел.: (032) 384 153 ;
Гевгелија тел.: (034) 213 474; Струмица тел.: (034) 340 629; Квадарци тел.: (043) 420 862; Гостивар тел.: (042) 221 551;
Прилеп тел.: (048) 420 071 Кочани тел.: (033) 270 083; Куманово тел.: (031) 439 560; Тетово (044) 353 270;
Неготино тел.: (043) 371 535 ;Ресен тел.: (047) 455 666; Струга тел.: (046) 786 026 Демир Хисар тел.: (047) 275 024
Кичево тел.: (045) 224 730 Валандово (034) 383 683

И годинава пет регионални фолклорни ревии

Комисијата за културно-забавен живот на Извршниот одбор на СЗПМ деновиве ја усвои Програмата за 2009 година во која е зацртано во 2009 година да се организира Седмата ревија на песни, музика и игри и тоа во пет региони за што домакините ќе бидат определени во текот на мај.

– Во првиот регион се очекува да земат учество здруженијата на пензионерите од Кочани, Виница, Берово, Делчево, Македонска Каменица и Пехчево;

– Во вториот ЗП од Струмица, Валандово, Гевгелија, Богданци, Велес, Неготино, Кавадарци, Ново Село и Дојран

– Во третиот ЗП од Куманово,

Пробиштип, Кратово, Крива Планка, Свети Николе, Лозово, Злетово, Штип и Радовиш

– Во четвртиот право на учество имаат вкупно 12 здруженија од Скопје, Тетово и Гостивар и

– Во петтиот регион се здруженијата на пензионерите од Прилеп, Кичево, Крушево, Охрид, Демир Хисар, Струга, Ресен, Дебар, Македонски Брод и Лабуништа.

Според претседателот на Комисијата Душан Переески од вкупно 50 здруженија на пензионери – членки на СЗПМ на минатогодишната Шеста ревија на песни, музика и игри учествуваа 30, а годинава се очекува тој број да се зголеми.

Д.А.

На Цветко Блажески од Белчишта – Дебрца

Гајдата и тапанот – животна преокупација

Цветко Блажески од селото Белчишта, Охридско е еден од ретките и најстарите мајстори познат по изработка на стари традиционални народни инструменти. Тој уште како мал имал афинитет и желба, не само да ги изработува, туку и на нив да свири. Прво почнал да свири на гајда, а потоа и на тапан. Со мала помош од неговиот татко, тој првата гајда самостојно ја изработил како момче на околу 20–годишна возраст. Откако ја усвршил изработката на гајдата, почнал да изработува и тапани. Со текот на времето, станал познат и признат мајстор за изработка и за свирење на овие народни инструменти. Во Славна Дебрца, во тоа време, па и сега му нема рамен и тој е единствениот

од нарачателот и од намената, дали се за народна веселба или пак се за забавни групи кои свири етно музика. Најголем дел од него-вите инструменти се продадени во Австралија, Германија, Америка, како и во други држави на нашите иселеници привремено вработени во западноевропските држави и во поранешните ју-републики. Изработка на овие традиционални стари македонски музички народни инструменти се негова опсесија околу 50 години. Не знае колкав е бројот на неговите изработени инструменти.

Цветко Блажески, познат како Целе, околу 30 години успешно настапува на скоро сите традиционални музички манифестиации на народна музика во Републикава, каде што се свири на гајда и тапан. Постојано настапува на Долненските средби, Охридските староградски средби и Балканскиот фестивал, музичките ревии на пензионерите низ Републикава и на многу други манифестиации, на музички емисии на телевизите и радијата. За своите успешни настапи на многуте манифестиации, Блажески има добиено многубројни награди и признанија, коишто ги раздавуваат собите во неговиот дом во селото Белчишта.

– Инструментите ќе ги изработувам и ќе свирам на нив, додека душата ми колка, додека сум жив – вели вештиот Цветко Блажески.

К. Спасески

кој ги изработува овие два инструменти не само во охридскиот крај туку и пошироко. Како добар мајстор на својот занает е познат и во многу држави, така што му порачуваат инструменти отсекаде, а најмногу од нашите иселеници во странство. Нив ги изработува во различни форми и големини, зависно

Поетско - музичка вечер во Куманово

Културно-уметничкото друштво „Гојко Симоновски“, што работи Здружението на пензионери во Куманово, при крајот на февруари годинава започна со остварување на својата амбициозна програма во 2009 година.

Во организација на Комисијата за Културно-уметнички самодејности и Активот на жени пензионерки, на 5 март годинава се одржа поетско-музичка вечер. На оваа традиционална манифестија на поетскиот збор се претставија десет поетеси и поети од Здружението. На распишаниот награден литературен конкурс со лични творби на тема „Раката рози за една љубов“, се претставија седум поетеси и тројца поети.

Почетокот на манифестијата, беше означен со солопесната на солистот Симе Бојаџиевски „Една роза за вас мадам“. По завршувањето на последниот рефрен, тој и подари една роза на Виолета Дечур, претседател на Комисијата.

Првото место го освои Богатин Јосимовски, второто Станка Јор-

На меѓународниот фестивал во Свети Николе

освоеното место и каранфил, а на останатите благодарници за учество.

Свеченоста беше збогатена со изведба на хорските песни „Маријка мома убава“, „Си ја грабнале мома Катерина“ и „Љубов голема“. Со песната „Стар цумајлија“ се претстави солистката Елка Тодоровиќ, а дуетот Достана Ивановска и Петар

вото Александар Георгиевски.

Фолклорниот ансамбл на Културно-уметничкото друштво „Гојко Симоновски“, годинава за прв пат зеде учество на Деветтиот меѓународен фестивал на изворен фолклор „Тодорица 2009“ во организација на Локалната самоуправа и Домот на културата „Крсте Мисирков“ – Свети Николе.

На овој веќе афирмиран повеќегодишен фестивал, фолклорната секција се претстави со сплетот „Свадба“, презентирајќи ги обичаите, песните и ората од Кумановскиот крај, пред преполнетата сала на Домот на културата во овој град.

Од осумте ансамбли, што настапија првиот ден, бурните аплаузи од публиката, беа најдобрата награда за успешниот настап на играорките и играорките на кумановското друштво. Многумина помислија дека пред себе гледаат професионален ансамбл, бидејќи нема соодветна информација дека се работи за аматери пензионери, кои го негуваат изворниот фолклор само пет години.

Позитивни оцени беа изречени и од организациониот одбор на Фестивалот.

С. Николовски

дановиќ и третото Душка Гиевска. На овие автори претседателот на Здружението Трајчо Јанковски им врачи по една книга, диплома за

Димковски ја исполни песната „Се разболе млада Ирина“.

Со популарни арии на пијано се претстави диригентот на друшт-

Книгата е најдобар пријател, а читањето најубаво задоволство

Од 8-ми до 14-ти април се оддржа 21-от Саем на книга и литографија во Скопје. „Книгата вреди повеќе од сите симболи со кои се украсени и насликани спомениците. Таа самата станува монумент во срцето на оној што ќе ја прочита“. Со овој цитат од египетски запис стар 3000 години, премиерот Никола Груевски го отвори Саемот на книгата. На оваа традиционална манифестија учествуваа 64 издавачки куки од земјата и од странство. На саемската површина од 7 000 квадратни метри, на оваа најмасовна културна манифестија, беа презентирани книги од најновата книжевна продукција, жанровски разновидна литература,

илюстрирани изданија и друго. Меѓу мноштвото изданија беа претставени и капиталните проекти на Владата: „130 тома Македонска книжевност“, како и преводите на литератури на добитници на Нобеловата награда за книжевност. Со еден збор имаше голем избор и од она што сме го прочитале и со задоволство би го читале пак, или би го подариле, но имаше и нови наслови дела за дружење и разубавување на денот. Од аспект на популацијата од третото добра, која беше забележителен посетител, годинава имаше убави книги достапни за пензионерскиот џеп. Ова беше убав потег на издавачите, во склад со времето и финансиската криза, со цел уште поблиску да им се доближи книгата на сите, како најдобриот и најверен пријател. И кога сме кай книгата и читањето єве неколку интересни нешта:

Денес во светот се пишуваат книги само на 83 јазици, од постоечките 7 000. Најдолгата азбука е камбоџанска, која има 74 букви. Покрај што може да се читаат книги на Интернет єве уште една новост. Компанијата „Фуцицу“ почна со продажба на читач на електронски книги наречен „Филип“, прв комерцијален уред со осум инчен екран во боја со висока резолуција. Екранот е во

можност да прикаже 260 000 би! Читачот троши енергија само при промена на „страницата“ односно состојбата. Мултимедијалниот читач е со екран кој е чувствителен на допир, а батеријата може да издржи 40 часа. Уредот има и USB приклучок.

Јапонските книжарници во својата онлајн понуда имаат околу 20 000 книжевни дела. Во читачот можат да се стават околу 5 000 дигитални книги благодарение на мемориската картичка со голем капацитет. Овој апарат може да се користи и за читање електронска пошта, но и за работа со лични и друг вид документи. Исто така има опција за преслушување на аудио материјали, слушање на музика, гледање спотови, реклами и друго, бидејќи има вградено и звучници.

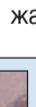
Во моментот „Филип“ одлично се продава и може да се набави за 1 000 долари, (скапо), но како и класично направените книги ќе дојде ден ке поефтини, ако не за сегашните, за некои идни генерации на пензионери.

И на крајот како што гледате, како и се во животот работите се менуваат! Непроменета остана одлука на управата на Саемот, пензионерите сите саемски манифестиции да ги посетуваат бесплатно, за што популацијата од третото добра им е благодарна. Во овој случај потетот е соодветен на една подарена книга.

Калина С. Андонова

што многу ми значат, но залудно.
Ќе се претворам во дух ќе полетам на-
горе во небото,
За да побарам мир и рај за мојата душа.
Честопати го посакувам катчето кое
ми носеше среќа, мир,
покојство, надеж.
Играм, на местото што се нарекува
мир,
и посакав да ми донесе среќа,
очекувајќи да го видам твојот лик.
Но, залудно.
Честопати го прашувам дали некогаш
ќе бидам среќна,
Кога растев, заедно со мојата мајка.
Дали?

Лилјана Попоска,
пензионерка од Охрид

ПОЕТСКО КАТЧЕ НА МАЈКАМИ

Пеам за мојот лик и за твоето име,
За твојата насмевка која постојано
ме прати.
За среќата која ме пратеше, секогаш заедно
со твојата насмевка.
Пеам за вистината што се нарекува среќа,
но залудно.
Вистината и насмевката се уште ги имам,
но нажалост, среќата не.
Но се уште во мене е жив ликот твој,
кој секогаш имаше насмевка и зрачеши со љубов,
која ја чувствуваш во себе, и сега.
Секогаш со надеж го барам твојот лик и твојата насмевка

Реката и планината, неисцрпна животна радост

Теодора Ајановска – Георгиевска е пензионерка веќе шест години, иако според годините (60) сè уште не зачекорила во "третата доба", кое, според гентилото зите е периодот по 65-тата година од животот, кога зад себе веќе сме го оставиле "активниот живот" и му се препуштаме на оној што лично милувам да го нарекувам "златна доба". Тогаш дечата ти се веќе свои луѓе, им се радуваш на внучињата и имаш можност конечно малку повеќе време да си посветиш себеси и на сите оние ситни нешта што го разбавуваат животот а за кои едноставно не си имал време додека активно си работел.

Теодора меѓу своите домашни, пријатели и соседи е позната едноставно како – Рули. Оние кои што ќе ја видат за првпат, ќе дојдат впечаток дека е зборлива, весела и кревка но и дека и треба некој да ја заштитува. Нејзините сини, постојано љубопитни очи, чиниш не ја загубиле онаа детинска искреност и топлина. Можеби сето тоа е онаа волшебство што го споделува со своите четири внучиња Марко, Софија, Михаела и Симона кои кликаат по неа: Баби, Баби!

А, Рули знае да се радува на секој нивен успех.

И, верувам, никој, ама баш никој, од оние што за првпат ќе станат во контакт со Рули, ќе можат да ја препознаат во оваа малечка, кревка пензионерка некогашната трикратна првенка во кајак на диви води, во далечните шеесетти години од минатиот век!

На витрината во нејзината соба бројни медали, пехари, времени фотографии на тогашниот 15-годишно девојче, кое неискротливо се бори со дивите речни води.

– Е, да... Тоа беа времиња... – носталгично ќе рече Рули.

– Многу го сакав тој спорт и му беше верна до мојата 21-ва година. Потоа, се вработив, се омажив, родив син и ќерка и престанав да

се натпреварувам. Сега со кајакот на диви води имам контакт само како судија. Многу ги сакав водите, брзите, борбата на човекот со неискротливата река... Две години пред пензионирањето беше технолошки вишок и тогаш се зачленив во "Гард", каде што останав една година, а еве, веќе осум години сум постојано со планините од клубот "Кораб". И сега нам зошто ги одбрав планините. Затоа што додека беш активен кајакар и дојдека се борев со дивите води, јас беш уредоточена на тоа да ја скротам водата, со погледот исклучително впереден во неа! – се сеќава Рули.

– Никогаш кога си во кајак, не можеш да го кренеш погледот кон планините... А, тие се толку величенствени, толку убави, што, по некогаш, тоа го знаат моите другари – планинари, кога ќе застанеме на некој срт, да се одмориме, јас једноставно понесена од убавината на пејзажот, ќе ги раширам рацете кон пределот што се простира пред моите очи и со сиот глас ќе викам: Убавинооо! – раскажува Рули за својата втора љубов.

Десетина албуми со фотографии хронолошки подредени од секој планински поход. Еден дебел тефтер, во кој, во вид на дневник Рули го запишува секој резултат од секој нов предизвик што го нудат планините, врвовите... Меѓу првите запишани впечатоци од првата средба со планината е оној во кој пишува за обичајот дека таму, во планината се поздравуваш со секој што ќе го сртеш, со секој намерник. Најчесто непознат. "Добро утро", или "добар ден" е вообичаениот поздрав меѓу луѓето кои талкаат по планините.

– Досега, за овие осум години ги освоив сите балкански врвови! – гордо раскажува Рули, покажувајќи ми ги печатите, што речиси ја

исполниле нејзината планинска членска книшка. Читам: Кораб, Вихрен, Јуботен, Маљевица, Пелистер, Мусала, Митикас....

Сепак и горда е на самостојното искачување на карпестот врв на Олимп – Митикас, висок 2919 метри, во 2000-тата година на 52-годишна возраст, а при секој планински поход многубројни нови пријателства со планинари од речиси целиот свет.

– Обично организирано, со клупот, планинариме за време на викендите, а преку неделата, со неколку пријателки, секој четврток

одиме на Водно, заради кондиција – раскажува Рули.

– Е, сега, кога сме кај кондицијата, морам да ви кажам на сите вие ги читате овие редови, дека планинскиот не се станува преку ноќ. Јас ја имав таа среќна околност, од мали нозе да бидам активен спортист, кајакар, што сега, во овие години ми овозможува со леснотија да се справувам со предизвиците на планинарето. За сите останати кои ја немаат оваа кондиција, а сакаат и треба да излезат од летаргичноста на пензионерскиот секојдневје, а и лекарите препорачуваат секојдневно, по еден или два часа во претпладневните или во вечерните часови да пешачите на рамно, а по мож-

ност во природа. Пешачењето секако ќе зависи и од вашата здравствена состојба, но во секој случај, ова може само да ви помогне да се чувствуваат повитални и поздрави. А, доколку сте во добра здравствена кондиција, можете првото планинарење да го направите по околните ридови и планини што се наоѓаат околу вашето место на живеење и без претенции веднаш да освоите некој врв!

Основни „алатки“ на секој што го сака планинарењето се: ранец, во кој задолжително мора да има шише вода за пиење, малку храна,

Хумаността на Витомир Илиќ

Витомир Илиќ, пензионер од Скопје, човек кој и се радува на осмата деценија од својот живот, го открива својот човечки животопис со одбрани зборови, скромно, иако она што го постигнал му дава за право да биде горд на себе. Горд, зошто да се биде крводарител **сто и петнаесет пати**, значи исто толку победи над болката, радост во нечии очи, насмевка и надеж во утрата што идат и верба дека од човечката хуманост нема ништо повредно. А ако се додаде дека овој многуократен крводарител голем дел од своето време вградува и во активностите на Црвениот крст, убавата слика за еден осмислен живот станува поцелосна и појасна.

Се се случува во просторот и времето. Два дена се меѓници во животот на Витомир Илиќ: првиот 25.12.1957 година кога се вклучил во семејството на крводарителите и вториот 17.11.2007 година кога за последен пат ја дарувал скапоцената течност.

– Тоа беше крајот на моето крводарување. Такви се прописите. Но, не е крајот на мојот придонес во оваа благодарна дејност, бидејќи, напоредно со крводарувањето јас секогаш ги мотивирам и другите да се вклучат во оваа акција. Моето искуство го преточив во прирачник "Хуманост без граници", што во најскоро време ќе го доживее и второто дополнително издание.

Улогата на Витомир Илиќ како мотиватор во крводарителството ја нагласува и Благородна Цениќ, секретар на Општинската организација на Црвен крст Чайр.

– Витомир е наш многуодишен неуморен активист, во два мандата и потпретседател. Учествувал во многу хуманитарни акции за помош на социјално загрозени лица. Сосема заслужено е добитник на повеќе награди и признанија, при што тој најмногу се гордеј на наградата "13-ти Ноември", што ја доби пред две години. Тој е позитивен пример за сите, а особено за младите.

Ето тоа е малиот портрет за еден вреден и голем хуманист. Него, поранешниот судски службеник роден во Кичево, денес витален скопски пензионер, секојдневно ќе го среќтнете или во неговата населба Топанско Поле, во просториите на Црвен крст Чайр или во другарување со пензионерите.

П. Миленкоски

Соња Драгољуб Гиздавик

ПРОЗА | Од книгата „Трпана“ на писателот Васко Поповски (5)

Коле и Исо - неразделни како секогаш

Доаѓањето на Илија дома, го разбира и комшиите. Еден од нив со кого повеќе се дружеше, се одлучи да го посети. Тој беше лубоморен на него и за многу работи му завидуваше. Особено за способноста за брзо воспоставување контакт со луѓето.

Уште од врата и недовлезен, со цигарата во раце се огласи:

– Најпосле, втаса!

– Да, – му потврди Илија.

– Твоите беа загрижени – продолжи тој.

– Тие ми го знаат редот. Кога одам некаде, макар тоа било и подалеку, се враќам дома. Ноќе, по темница, јас веќе сум дома. Сега ова беше мал исклучок. Затоа биле загрижени – образложи Илија.

– А што беше причината за тоа – продолжи со својата љубопитност и љубомора неговиот комшија.

– Што беше, се знає?! Мојата работата ја знаат сите. Одев по кожки. Од тоа живеам. Сега и јас се изненадив. Се сретнав со луѓе добри по душа. Пито-ми до немајќаде. Знаат да те почитуваат и како човек и како пријател. Други правила кај нив неважат. Ме пречекаа луѓето својски. Ме нагостија, ме товарија со кожки и најаден и напин-и здравојиво се вратив дома. Тоа беше се...

– А, што луѓе беа? Во кое село беше? – подпраша одново комшијата.

– Што?! Да посакаш да имаш такви пријатели. Сретеново, кај што беше е многу далечно село. Скриено е во една планина и да го бараиш, тешко се наоѓаш. Бегани се од војна некогаш. Ту-

ка се сретнале и затоа се вика Сртено. Во него живеат и рисјани и муслумани. Таму се заселиле и живеат како еден. Да им завидуваш, – објасни Илија.

– Што рече... Не те разбрав. Зарем во Сртено има луѓе од друга вера. Не знам?! Не е за верување... – потпраша пак комшијата, познат како неверен Томо.

– Што тој пречи тоа што се од друга вера. Жалам, ама изгледа незнаеш кај се наоѓаш. Се правиш голем верник, ама незнаеш дека тој господ во кој се крстиш е господ на сите. Без разлика на вера и нација – го уверуваше Илија неговиот комшија познат како човек што се сомнева во сите.

– Кога се виде најпосле дека неможат да се разберат, Илија крене раце од него со зборовите: – Едно да ти кажам... Тој што мрази други, се мрази и себе си. Оној што гледа со очила на недоверба, запазува гасеница во кисела зелка. Господ да ти е на помош. Само тој може да го дотера умот. Сигурно се уште не си му дошол на ред. Од мене толку, бидејќи ја сум најдарен од господина вистината да ја гледам во очи и без туѓи очи.

Времето на двајцата верни другари Коле и Исо и натаму се исполнува со нивна редовна средба на големата греда средсело. Тоа се случуваше се-когаш во раните утрински часови.

За овие средби се користеше и едно вообичаено правило. Тој што ќе седнеше прв на гредата имаше право и на првиот збор. Темата на ова утринско сеќавање секогаш беше иста. Се поч-

нуваше со прашањето: како си и како ја помина ноќта? Следуваше потоа и пораката: Иако натежните годините

тој ден на редовната средба, малку неочекувано подзадочи Исо. Тоа ед-вам го дочека неговиот другар Коле. Уште не доседнат го пресретна со зборовите:

– Денес, нешто се случува со тебе?! Доцниш, доцниш...! Ова не се случува со тебе. Не си дете за на училиште за да ти се спие наутро. А што знам, можеби и на овие години те фатил некој добар сон. Да не си всонил некоја помлада и поубава! – Ајде не се шегувај рано, рано..! Не-

маш друга работа, па ќе тераш шаги на овие години – забележа Исо.

– Ти како да не си човек. Нешто ти недостига од сабајле – го начека Коле и продолжи: – Зарем немаме право и на овие години да фрлиме поглед на нешто што е помладо и поубаво?

– Ти навистина така мислиш како што зборуваш – потпраша веднаш Исо.

– А, зошто да не. Не е никаков грешка да мислиш за нешто убаво. Господ ти дал очи. Тие секогаш запираат на се што е поубаво. Така било, и така ќе остане. Најпосле, луѓе сме...

– Види го ти него – сериозно забележа Исо. – Ако навистина така мислиш како што кажаш, ќе ја втасаш и превтасаш стотката.

– Јас не кријам ништо. Од тебе пак никако. Тоа што го мислам ти го кажувам. Јас навистина знам дека не сум млад, ама мислам како помладите. Тоа морам да ти го призnam. Умот ми е се-уште млад. Вероватно и семката ми е таква. Тебе те гледам, како да ти е криво... – нагласи Коле уште еднаш.

– Ајде не прави шага со мене – потпраша Исо, додавајќи: – Мене навистина не ми е до шага. Да ти кажам право, од вчера најавум, не сум добар со здравјето...

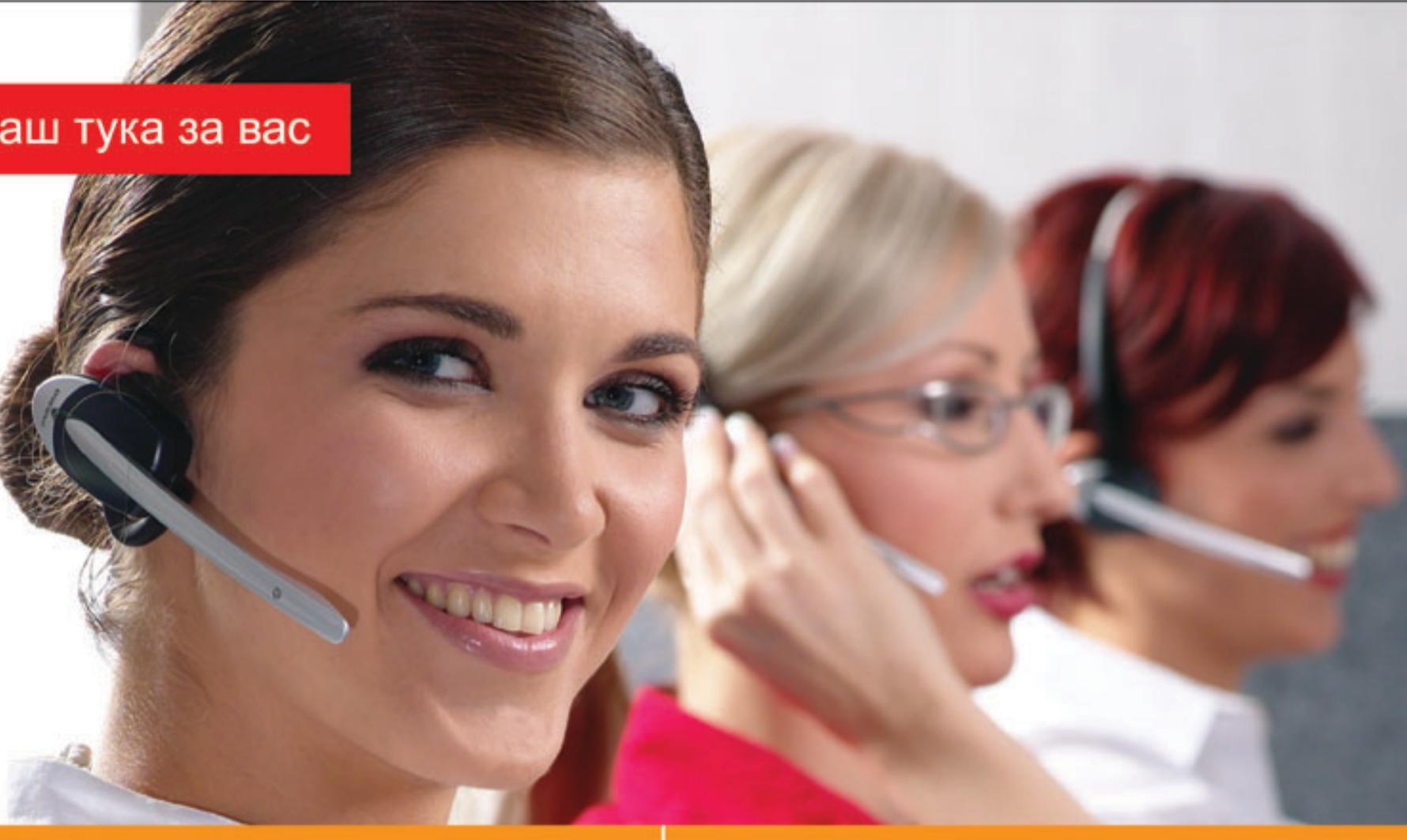
– Како со здравјето? – се загрижи веднаш Коле. – До сега не си се пожалил. Здрав си бил како дрен. Секогаш си бил поздрав и од мене.

– Што да ти кажам...?! Нешто се случува со мене. Еве една недела сон не ме фаќа. Ти знаеш што значи да не-маш сон?! Тоа е знак дека јаволот се врти околу мене – образложи кратко Исо.

– Ајде, ајде...?! Ти до каде ја дотери?! Се гледа, многу си се исплашил. Не е тоа што го мислиш. Што ти мачи,

–

Секогаш тука за вас

За информации
0890 12345

За дефекти
0890 88888

Вашата врска со EVN Македонија

Од 08.08.2008 година во 08:08 часот почна со работа нашиот Центар за односи со потрошувачите, кој е тука за вас 24 часа во денот, 7 дена во неделата и 365 дена во годината.
info@evn.com.mk

EVN macedonia

Mentat Ментат тоник и билни таблети! Делуваат на целиот организам, ја подобруваат концентрацијата, меморијата и менталниот капацитет на луѓе од сите возрасти, особено кај деца на училишна возраст и студенти. Се препорачуваат за ублажување на чувството на умствен замор, стрес, стравови без посебна причина и вознемиреност, нервна и ментална исцрпеност! Се препорачуваат за смирување на хиперактивни и проблематични деца! Ја подобруваат функцијата на нервниот и мускулниот систем!

Cystone Тоник и билни таблети за акутни и хронични воспаленија на мочниот меур, уринарните патишта и бубрезите. Се користи и при уринарни инфекции за време на бременост; при појава на бактерија Ешерихија коли во урината; делува при појава на камчиња во бубрезите, при што ги намалува болките и многу често овозможува нивно исфрлање.

Увозник и дистрибутер ЛЕМАГ Доо Скопје

02/ 30 69 588

Здравствена состојба на старите лица во Република Македонија

На иницијатива на Комисијата за здравствена заштита при ИО на СЗПМ, Републичкиот завод за здравствена заштита изготви Информација за здравствената состојба на лицата над 65 год. возраст во Р.Македонија.

Информацијата се разгледа на седницата на Комисијата за здравствена заштита одржана на 8.4.2009 год. и се констатира дека содржи релевантни податоци за здравствената состојба на популацијата од трета добра. Во вовед на Информацијата се дадени општи согледувања за третирање на оваа проблематика во светот и кај нас. Цел на Информацијата е да се согледаат состојбите и проблемите во врска со здравјето на старите лица, како и да се направи проценка на организацијата и функционирањето на здравствената служба во обезбедувањето на навремена, достапна и квалитетна здравствена заштита на старите лица. Во Информацијата извршена е процена и споредба на здравствените индикатори и податоци од 2000 со 2006 година, со цел да се согледа стареењето во Р.Македонија и неговите импликации и влијанија врз демографската, здравствената и социоекономската состојба на земјата.

Стареењето во Р. Македонија е сè уште во демографска транзиција. Во 1948 год. старо население над 60 години возраст било 8,7% од целокупното население, а во 2005 година тоа изнесува 15,4%. Овие податоци значат дека демографски се приближуваат кон европските земји, каде тој процент достигнува до 30% од целокупното население.

Во Информацијата табеларно е прикажан морталитетот и морбидитетот. Стапката на смртност на 1 000 жители во 1991 год. била 7,3 промили, а во 2006 год. 9,1 промили. Од вкупниот број на умрени 73% се лица над 65 години возраст. Од вкупниот број на умрени стари лица 82,7% се умрени од кардиоваскуларни болести, веднаш потоа следуваат малигните болести, болестите на ендокриниот систем, респираторен систем, повреди и труења, дигестивен систем, генитоуринарен систем, нервниот систем итн.

Морбидитетот согледан преку амбуланто-поликлиничкиот табеларен приказ забележува зголемување споредено со 2000–2006 година во градовите Битола за 53%, Гостивар за 51%, Охрид за 63,9%, Пробиштип за 84%, додека другите градови или имаат незнанто зголемување или немаат зголемување. Што се однесува до половата разлика морбидитетот кај мажите е зголемен во Битола, Гостивар, Дебар, Кавадарци, Кратово, Крива Паланка, Охрид и Пробиштип. Болничкиот морбидитет е зголемен во Гостивар, Дебар, Крива Паланка, Куманово, Охрид, Скопје, Струмица, Радовиш и Штип.

Анализирајќи ги заболувањата по органските системи забележителен е пораст на неоплазмите од 18 промили во 2000 година, на 28,5 промоли во 2006 година; потоа пораст на заболувањата кај крвта и крвотворните органи, во дигестивниот систем и генитоуринарниот систем. Општа констатација е дека мажите почесто се разболуваат и се почести корисници на здравствените услуги.

Најмногу заболувања има во кардиоваскуларниот систем, следи респираторниот, мускулоскелетниот, дигестивниот, ендокриниот, генитоуринарниот, малигните неоплазми и други. Заклучок е дека здравствената и социјалната заштита не е прилагодена за старите лица. Домовите за стари лица се без соодветен стандард, на учноистражувачката дејност не е доволно развиена и слично.

Во препораките се става акцент на едукацијата, рекреацијата, спортската активност, грижата за хендикапирните стари лица, домовите за стари лица, прилагодување на здравствената заштита за старатите лица и др.

Во врска со овие препореки СЗПМ потпиша меморандуми за соработка во згрижувањето на усамени стари лица со Републичкиот Црвен крст и со ЗЕЛС. За едукацијата, рекреацијата, спортската активност и друго се води перманентна грижа во здруженијата, како на локално ниво, така и на републичко ниво во СЗПМ. Комисијата изразува јавна благодарност на Републичкиот завод за здравствена заштита за изработката на Информацијата. Комисијата смета дека треба да се продолжи со годишна изработка на анализа за здравствената состојба на популацијата од трета добра, и истата треба да биде дел од националната стратегија за здравствена заштита на населението во Република Македонија.

Претседател на Комисијата за здравствена заштита на СЗПМ
Прим. д-р Никола Стојановски

Разговор со д-р Милка Калајчиска – Петрушевска

Пролетта - време на вируси, настинки и болести

Д-р Милка, се надевам дека можам така да Вие се обраќам како на колешка - пензионерка. Вие сте лекар кој долгите години, се до пензионирањето работете во Републичкиот завод за здравствена заштита - Скопје, како лекар специјалист микробиолог и Вашето искуство е големо во доменот на вирусологијата и бактериологијата. На почетокот кажете ни постои ли начин кога ќе се разболиме барем приближно да знаеме дали не нападнал вирус или бактерија, или за тоа се потребни некои лабораториски анализи. Ова Вие прашувате бидејќи скоро на сите ни е познато дека при вирусни заболувања не помагаат антибиотици, туку тие се земаат за да спречат додатни компликации?

Навидум, нема секогаш некаква голема забележителна разлика во симптомите. Затоа во медицината од големо значење е така наречената диференцијална дијагноза, т.е. поставување на дијагноза според одредени симптоми или анализи, наоди кои одат во прилог на едно или друго заболување, според кои се прави разлика меѓу две или повеќе заболувања за кои постои сомнение. Диференцијалната дијагноза секако е должност на лекарот, кој што располага со одредени знаења, има на располагање одредени методи и анализи. Меѓутоа, и самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата, како што самите пациенти кога ќе се разболат, според некои симптоми можат, како што велите, бар приближно да знаат дали се нападнати од вирус, бактерија или, да кажеме, некоја алергиска реакција. Да земеме за пример една респираторна инфекција, која спаѓа меѓу најчестите инфекции, посебно во есенско-зимскиот период. Речиси не постои човек кој, барем еднаш во животот немал респираторна инфекција, со течење од носот, кивање, кашаље, треска, главоболка, мускулни болки, зголемена температура, со или без гушоболка. Се поставува прашање дали се работи за вирусна или бактериска инфекција, што е важно заради терапијата

Нема веќе трагање низ аптеките

Лековите со сини картони граѓаните ќе може да ги најдат во аптеките во текот на целиот месец. Досега, се случуваше во голем број аптеки лековите од позитивната листа да се потрошат уште во првата половина во месецот, па пациентите по нив да трагаат од една до друга. Новиот начин на работа на Фондот за здравствено осигурување со аптеките сега, велат од ФЗОМ, овозможува аптеките целосно да одговорат на потребите на осигурениците во текот на еден месец.

– Рокот за исплата на средствата од Фондот кон аптеки-

те заместо договорните 120 дена се намалува на 45 дена. Главен бенефит од оваа мерка ќе имаат осигурениците бидејќи се овозможува побрз обрт на средства, а со тоа и повеќе лекови. Аптеките сега полесно ќе може да ги набавуваат и поскапите лекови – вели директорот на Фондот, Ѓорѓи Тренковски.

Тој смета дека оваа мерка е клуч за подобрување на целокупната снабденост со сите потребни лекови и оти веќе нема пречки аптеките навремено да ги намируваат своите обврски кон доставувачите.

– Сега аптеките нарачки на

лекови ќе може да прават секој ден. Направивме квотите за лекови од позитивна листа на аптеките да бидат флексibilни. Тоа значи дека оние аптеки што побрзо ќе ги потрошат лековите ќе можат да нарачаша нови. Конкретно за 100 отсто остварена квота, таа ќе им биде зголемена за 15 отсто – објасни Тренковски.

Од годинава ФЗОМ води прецизна електронска евидентија на сите лекови на товар на Фондот со која, како велат оттаму, се овозможуваат реални податоци и успешно менаџирање на примарната здравствена заштита и побрзо

и поквалитетно решение на тоа имаат склучено договор со Фондот.

Право за издавање лекови со сини картони имаат околу 600 аптеки низ земјата, кои за

“Нова Македонија”

Робот играше македонско оро

Кога ќе се спомне зборот робот, поглемиот дел од нас замислува машини способна за какви било задачи со хомоиден облик. Порано роботите ги имаше во книгите и во филмовите, но денес тие се присуствуваат во сите области од нашето живеење. Најпрво биле произведувани роботизирани играчки, од кои секако најпознат е Albo на Sony, робот – куче. Набргу потоа роботите добиваат многу покорисна улога, првенствено во индустриската и тоа најчесто кај процеси со три карактеристики: нечисто, опасно и монотоно или здодевно. Примената на роботите во воената индустрија е голема, што покажуваат големите вложувања за развој на оваа проблематика. Една од примените се беспилотните летала и роботите уништуваат на експлозивните направи.

Корејското Министерство за комуникации и информации стартираше со најголемата пробна работа на светот со роботи за домаќинството. Во јужнокорејските домови, градинки и училишта поделени се илјада роботи кои ќе ги извршуваат поедноставните работи низ дома, како што се читање приказни на деца, чистење на собите, чистење зад миленичињата, надгледување на безбедноста на станот од кражби др. Она што е интересно е што сите овие роботи имаат минимална сопствена интелигенција и тоа што со нив се управува безжично и оддалеку, од контролен центар опремен со компјутерска поддршка на домашните роботи, со цел нивната цена да биде илјада до две илјади долари. Врската меѓу роботот и центарот е двонасочна. Понежниот пол ова го прими со задоволство, иако има мислења дека на некој начин се нарушува приватноста на домот. Јужна Кореја има намера до 2020 година да има 100% пробив на пазарот со роботи за домаќинство, што не е неверојатно.

Обезбедувањето на Светското првенство во фудбал во Германија, беше реализирано со единесет роботи. Тие кружкаа околу олимпискиот стадион во Берлин опремени со камери кои го откриваат и она што е скриено, а податоците ги испраќаат до централата во близина на стадионот. Во рамките на смиот стадион во затворените простории патролирале роботи опремени со видеокамери, радари, мерачи на температурата и инфрачвени детектори кои се во можност да откријат и најмало движење или промена на состојбите.

Експертите пак на автомобилската компанија „BMW“, развија систем за роботско паркирање на возилата, кој се користи кога е ограничен просторот за паркирање во гара-жа или каде било. За да се паркира автомобилот возачот не мора да е во возилото до-

многустраница. Пронајдокот ќе го користат десет милиони луѓе кои се болни од церебрална парализа и оние кои имаат повреди на 'рбетот и не можат да се движат и да зборуваат. Научниците тврдат дака прашање на време е кога овој изум ќе ги управува инвалидските колички по желба на пациентот. Надежта за подобар живот доаѓа, со доаѓање на ерата на роботите.

Од 23 до 28 февруари оваа година се одржува семинар и натпревар по роботика под наслов „РОБОМАК 2009“. Ова е прва манифестија од овој тип во нашата земја. Хуманоидниот робот кој беше претставен на оваа меѓународна манифестија одигра и неколку чекори македонско оро.

К.С. А.

Опстипација

Терапија без лекарски рецепт

Знаци и симптоми

Констипацијата често се описува како тешкотија при дефекацијата, на пример, прекумерно, понекогаш безрезултатно напрегање за исфрлување на изметот. Скоро сите пациенти ја описуваат како непријатна и болна абдоминална надуеност или чувство на здебеленост. Некои пациенти чувствуваат дека имаат запек доколку нивниот измет количински е многу мал или дека не можат да го исфрлат секој ден.

Нејзината застапеност кај постарите лица не е за занемарување. Констипацијата е исто така познат проблем и при бременоста. Потиснување на импулсот за дефекација е познат причинител на "условната" констипација. Недоволното присуство на диеталните влакна и недостатокот од физички активности се натамошни причинители на констипацијата.

Нефармаколошки третман

Констипацијата треба да биде менаџирана нефармаколошки секогаш кога е можно. Пациентите треба да се охрабруваат да: Дефекацијата може да се случува често до 3 пати на ден или поретко до 3 пати неделно. Ако дефекацијата е помалку од 3 пати неделно, или ако исфрлањето е тешко, преземање на едноставни мерки во животните навики може често да ја возобнови нормалната функција на исфрлањето:

- Да се јадат обилно диетални влакна. Влакната создаваат набабрување и ја задржуваат водата во изметот. Добри извори на диетални влакна се овошјето, зеленчуцот, оревите, многу цереалии за појадок и храна која содржи житни трици.
- Да се пијат барем 6 чаши (1,5 до 2 литри) вода или сок секој ден. Течностите го омекнуваат изметот и му олеснуваат да помине.
- Да се изведуваат физички активности. Шетањето е одличен начин за стимулирање на мускулите што се вклучени во движењето на масата.
- Да се седнува на клозетската шолја што посекоро откако ќе се насети движењето на масата. Задоцнето седнување може да води кон влошена констипација.
- Да се научи на релаксација. Емотивните несогласувања и други видови стресови може да придонесат за констипацијата.
- Да се развие навика за исфрлање на масата. Да се настојува исфрлањето да се врши во исто време секој ден, околу 30 минути појадењето.

Фармаколошки третман и фармацевтски агенси

Најсигурни лаксативи се оние што содржат природни влакна како што се житните

трици и оние што содржат агенси за нараснување како што е псилумот. Останатите лаксативи побрзо ја олеснуваат констипацијата, но може да имаат многу неповољни ефекти. Емолиентни (омекнувачки), лубрикациски (подмачкувачки), осмотски и симулацијски лаксативи се само за повремена употреба и треба да се користат понекогаш само 2 до 3 дена. Целта на терапијата е да се исфрли мек, оформен измет. Хронична употреба на симулацијски или осмотски лаксативи може да доведат до нарушување на балансот на електролитите, додека хронична употреба на минерално масло може да интерфеира со апсорцијата на витамините и останатите минерали во чревата.

Како мудро да се употребуваат лаксативите:

- Лаксативите се за кратковремена употреба и се препорачуваат само откако премените мерки во промена на начинот на животните навики не помогнале да се подобрят исфрлањето на масата. Не треба да се употребуваат лаксативите повеќе од една недела доколку не е препорачано од вашиот лекар.
- Продолжена употреба на лаксативите може да создаде зависност.
- Да не се употребуваат лаксативи доколку постои стомачна болка, гадење и повраќање или некои други стомачни симптоми или симптоми на исфрлање.
- Доколку исфрлањето не настанува за повеќе од две недели, да не се земаат лаксативи. Неопходна е консултација со вашиот лекар.
- Најмалата доза која дава резултат е најдобрата доза за употреба на лаксативите.
- Ректалното кравење или отсуство на исфрлање по употреба на некој лаксатив може да индицира сериозна медицинска состојба. Консултирајте го вашиот лекар.
- Диеталните влакна и лаксативите со нараснување се најприродните и најсигурните лаксативи за употреба. Секогаш да се пијат барем 250 мл вода или сок кога се земаат лаксативи за нараснување.
- Претераната употреба на некои лаксативи може да доведе до тешки абдоминални грчеви и до големо трошење на водата и есенцијалните соли во вашето тело.
- Претераната употреба на минералното масло како лаксатив може да интерфеира со апсорцијата на витамините и останатите есенцијални нутриенти.
- Никогаш да не се употребуваат омекнувачи на изметот во исто време со минералното масло како лаксатив.
- Лаксативите препарати што се вметнуваат во ректумот (супозитории и енелицре за клистирање) дејствуваат побрзо од оралните лаксативи, но не се толку ефикасни доколку изметот е тврд и сув.

Да не се употребуваат лаксативи кај мали деца и деца под 6 години старост без најпрвин да се консултирате со вашиот лекар.

Подготви:
Миле Серафимовски

NLB Тутунска банка

NLB plus Тутунска банка

Сојузот на здруженија на пензионери во соработка со НЛБ Тутунска банка, АД. Скопја овозможува за своите членови кобрендираната

платежна картичка ПЕНЗИОНЕР Плус

Преку користење на оваа картичка, пензионерите можат да ги користат следните поволности:

- ▶ Плаќање на 3, 6,9 и 12 рати без камата на сите продажни места на кои се примаат MasterCard платежните картички.
- ▶ Möglichkeit за плаќања во износ до вкупно три пензии - исплатената месечна пензија плус две лимит.
- ▶ Повисоки каматни стапки од основните за традиционално штедење во ЕУР и МКД за орочен депозит на 6 и 12 месеци.
- ▶ 20% пониски провизии за одобрување на потрошувачки кредит во висина до 300.000 денари за корисници пензионери.
- ▶ Без провизија за плаќање на продажни места, како и без провизија при подигнување готовина од банкомати на НЛБ Тутунска банка во Република Македонија, Црна Гора, Словенија, Србија, Босна и Херцеговина и Косово.
- ▶ Загарантирана исплата на пензија на првиот работен ден од секој месец.

и штоа не е сè !

ПОСЕБНИ ПОПУСТИ САМО ЗА ПЕНЗИОНЕРИТЕ:

1. **Фиксна телефонија** - попусти на претплата - посебни кориснички пакети, опрема и интернет за корисниците пензионери.
2. **Техничка стока за домаќинства** - шпорети, фрижидери, телевизори итн. со попусти од преку 4% за плаќања со Пензионер плус картичка.
3. **20% попуст** на цена за технички преглед на сопствено патничко возило во подружниците на АМСМ - Авто мото сојуз на Македонија.
4. **Попусти од преку 4%** од цената при купување на
5. Посебно поволен тарифен модел за пензионери за мобилна телефонија, како и повластена набавка на мобилни апарати.
6. Попусти до 10% на цена на мебел за домаќинства.
7. Попусти од преку 7% за авионски билети.
8. Користење на пензионерскиот попуст од 30% за билети во Македонски железници.
9. Попуст на цена за Лекарски уверенија за пензионери - возачи.
10. Попусти за користење здравствени услуги во приватни здравствени установи - прегледи, лабораториски испитувања, специјалистички прегледи и друго.
11. Попусти при посета на културни настани во објекти со кои управува Министерството за култура.
12. Набавка на патнички возила со попуст од преку 7% од

Вицеви

Го прашува Кире дедо му:
– Дедо знаеш ли кој воз највеќе доцни?
– Не, не знам внучко.
– Оној дедо што ми го вети пред пет месеци за роденден!

* * *
Некој пиштолција му купил на синот пиштол.
Утредента синот му вели на татко си:
– Татко, јас го заменив пиштолот што ми го даде за златен часовник.
– И сега, ако некој те нападне, место да се браниш со пиштолот, ќе му кажеш колку е саат.

* * *
На ТВ екранот се појавуваат две стриптизети и го почнуваат шоуто. Бабата исплашена, му рекла на внучето:
– Ајде сине да си легнеш, време е за спиење, дај да те соблечам.
– Зошто, од каде знаеш дека е време, бабо?
– Па гледаш внуче и тетките се соблекуваат!

* * *
Внучето го моли деда си:
– Дедичко ајде затвори ги очите!
– Зошто, што ти текна?
– Вчера мама и тато разговараа и рекоа, кога ќе ги склопиш очите сите пари што ги имаш ќе бидат наши!

* * *
Се качил пензионер во такси и го прашал таксистот колку ќе го чини да го однесе до дома.
– Сто денари – одговорил таксистот.
– А јас имам само триесет.
– Не може, јас морам да ранам деца, морам да купам млеко леб...
рекол таксистот.
– Ако де, јас сум пензионер, имам време, ќе дојдам со тебе, не ми се брза, важно да ме однесеш!

КРСТОЗБОР

Пензионер плус	Света тајна	Фапистичко движење во германија	Еквадор	8.буква	Планина во франција	Ден на полна месечина во ст. Рим	Пејачката на фотосот										
Ст. Мак. Име за месецот декември																	
„Год.пр. Нов. ера“					<u>Химна</u> Германска драматург Јулие												
Иницијали на режисерот Цепенски					Германски фудб.клуб Езеро во Франција												
Риболовец								<u>Химна</u> Игор Ојстрак									
Божја казна, мака, страдање (тур.)					<u>Ила Лупино</u> Атлетичарот Луис												
Сопруг				<u>Прамална заменка</u> Апарат за примање звуци од земјата								Исланд. Историчар Торгилсон	Денар		Емилија Андреева	Неоф. Кратенка за Алжир	
Елза Мартинели				<u>Гијом Аполинер</u> Белг.артист ка Кетрин			<u>Предлог</u> Дел од пристапите								<u>Емилија Андреева</u> Ж.име нагалено Славица		
Азот				Главар, Војвода Инге Илин											<u>калорија</u> Иниц. на артистот Исаја		
Наука за типовите															<u>8. буква</u> Границна такса		
..Меѓународна астронавтичка федерација“ Режисерот Скола																Град во Гридија	
Електрон								<u>Ч.Е.</u> Чеда, пород									
Иницијали на артистката Тод					<u>Очекувања</u> Дел од вага										<u>Музичка нота</u> Музичарот Тарнер		
Единичен вектор					<u>Гран.премија</u> по Бугарија Автознак за Лесаковац												
Парична единица во Кампучија							<u>Калциум</u> Литар										
Имот на кој се чувават конји									<u>Ласо од конјски влакна</u>								

Лоша мисла, цела болес

Една царска ќерка боледуала од лоша мисла што имала. Сите царски єќими ја лекуале и никој лек не беше ѝ нашол. Од ден на ден се положо ѝ било. Чул еден стар єќим што бил заборан од светот поради староста што ја имал, и никој не го барај.

– Ја чекај – рекол сам со себе – да појдам кај царската ќерка, да ја видам што болес имат и може ќе ја оздравам.

Пошол и се преставил пред царската ќерка. Откога ја испрашал заради болеста и што ја боли, го нашол лекот, па ѝ рекол:

– Мнозина єќими те лекуале и билки ти

давале и пак не те оздравеле ќерко, јас без билки ќе те оздравам, да ме паметиш и да велиш: “Бог да го прости старио єќим што ме оздраве!”

– Оф, бре дедо єќим – му рекла нагалено царската ќерка – ако можиш да ме оздравеш, јас ќе му речам на татка тебе да те клајт прв єќим на столината и голем бакшиш ќе ти дадам.

Откоа чул еќимо тие зборои, отишол при кујунџијата и напраил еден позлатен прстен со муур озгора. На муур беше пишал вака:

„Се што било - поминало, и се што ќе биде - ќе поминит“. Го донесол еќимо прстено и ѝ го клал на прсто на царската ќерка.

– Еве ти го леко, царска ќерка – ѝ рекол еќимот – секој саат и секој ден, кога ќе ти дојдат лошата мисла што ти го ма- чит срцето, ќе го пеиш муурот и ќе го поразми- слив тоа што ќе го пеиш.

Така ако го пеиш и размислиш, до четириесет дни ќе оздравеиш, те уверам и со гла- ва моја ти се таксум, ако не оздравеиш, да ми ја пресечите.

За истинса, царска- та ќерка беше оздравеела, дури и поброј од четириесетте дни, од болеста што ја имала од лошата мисла. Таа оздраве- ла, а старио єќим на голема чес беа го клале.

Марко Цепенков

Вельан Стојковски, управник на Пензионерскиот дом "Јане Сандански" во општина Аеродром

Се подобруваат условите за живот на пензионерите

Со Вашето доаѓање на чело на Домот преземени се конкретни мерки и активности за подобрување на сместувачките капацитети и унапредување на работата. Всушност, што е направено?

Најпрво сакам да истакнам дека Пензионерскиот дом "Јане Сандански" е најголем во Република Македонија и располага со вкупно 142 станови. Корисници на становите се пензионери, жители на Скопје, кои ги исполнуваат условите согласно Правилникот за доделување стан во пензионерските домови. Становите се издаваат врз основа на склучен договор за наем. Сите обврски кои произлегуваат од договорот корисниците се должни навремено да ги исполнуваат и сами да се грижат за своите лични потреби.

Моето доаѓање на чело на Домот, всушност, коинцидира со доаѓањето на новото раководство на Фондот на ПИОМ во 2006 година. Тогаш Домот го затекнавме во мошне неповолна состојба. Речиси 35 години од неговата изградба малку се водело смештај за тековното и инвестиционо одржување. Откако извршивме снимање на состојбата, се зафативме со отстранување на недостатоците и почнувме со реновирање на објектот. Најмногу направивме во 2007 година. Почнувме се од корен да менуваме и поправаме, од покривот, потпокри-

По повод Први април – Денот на шегата

Во Куманово одржана шегобијна разгледница

Први април – Денот на шегата е своевидна инспирација на творците на овој вид творештво, со шега, смеа да се укажува на одделни вредности, но и да се жигосуваат некои негативни појави. Куманово и кумановци се познати со своите доцетки за сметка на други, но и на своја сметка.

Годинава оваа манифестија се одржа под мотото "Батко Ѓорѓија – наш шегација". На распишаниот награден литературен конкурс се пријавија повеќемина автори, кои своите творби ги исполнија на пригодната свечаност.

По одлука на Жири комисијата најуспешен беше текстот на Живка Милошевска, второто место го освои Зора Ивановска и третото Глигор Поповски.

Програмата беше з bogатена со хумористично-сценска изведба, насловена како прво априлско сеќавање во изведба на драмската аматерска работилница при КУД.

Традиционална манифестија

Повеќе години Здружението на пензионери и Активот на жени пензионерки од локалната самоуправа Ѓорче Петров од Скопје, традиционално организираат средба со друженија и Активи на жени пензионерки од Македонија со кои се остварува плодна соработка и наизменични меѓусебни посети.

Оваа година средбата се одржа на 11-ти април и на неа присуствуваа пензионерки од Велес, Богданци, Кичево, Гевгелија, Струга, Тетово, Битола, Кратово, Пробиштип и од ЗП

бот, бојадисување, промена на неисправната опрема, замена на вратите и на електричната инсталација во ходниците, поставување нови керамички плочки, неонски светла и друго. Исто така, големи зафати направивме и во 2008 година, кога ја срдимивме фекалната и атмосферската канализација и променимвме врати и

ма и фасада на терасите.

Поради крајно лошата состојба на становите кои беа без подна заштита и со амортизирана опрема, извршено е реновирање и детално опремување на 64 станови. Потоа, извршено е реновирање на претходно опожарената просторија која сега се користи како фризерски салон. Целокупната финансиска конструкција за досегашната санација на Домот изнесува околу 30.000.000 денари. За 2009 година планираме и се надеваме дека ќе извршиме целосна санација на останатите 72 стана со изведување на сите потребни придржни работи.

Со реновирањето и додградувањето нови простории значително подобрите сместувачки капацитети на Домот. Што уште ќе се преземе за потребите на пензионерите?

Заедно со началникот на Секторот за стопанисување со имот во Фондот на ПИОМ, секои три месеци одржувааме средби со станарите, на кои разгледуваме тековни прашања и проблеми. За решавање на истите имаме целосна поддршка од повисокото раководство на Фондот. Интенција е постојано да се води прашања за станарите. Така, со невладината организација "Хуманост" – Скопје, склучивме договор за давање бесплатна нега на постари и изнемоштени лица. Со овој проект се опфатени одреден

прозори на четири влезови на сите катови. Овде посебно сакам да нагласам дека во досега неискористенот простор изградени се шест нови станови со целосна санитарна опре-

брај станари кои ќе користат здравствени, хигиенски и други услуги.

Со реновирањето на Домот значително е подобрено и расположението кај станарите. Од друга страна и интересот за сместување е се поголем. Иако Домот е со најголем капацитет во Република Македонија, не може да ги задоволи барањата на пензионерите од причина што во последните 30 години не се изградени државни објекти за ваква намена. Но, во наредниот период, согласно Програмата на Владата на РМ и локалната самоуправа, предвидена е изградба на пензионерски домови.

Во состав на Домот се наоѓа и клубот на Здружението на пензионери

нери. Меѓутоа, од 2001 година, со Одлука на Владата на РМ, од Сојузот на пензионери Домот го презеде и со него раководи Фондот на ПИОМ. Потоа, од страна на Гратскиот сојузот на пензионерите беше поведен судски спор за докажување на сопственоста. Со судска Одлука од 23. 03. 2009 година, тужбеното барање на Сојузот е одбиено во целост, а домот "Јане Сандански" е доделен за управување и стопанисување на Фондот на ПИОМ, со намена за користење на пензионерите.

Каква е Вашата соработка со друженијата на пензионерите и со какви предизвици ќе се справувате во наредниот период?

Повеќемина станари искажаа пофални зборови за програмата што се реализира во Домот и за раководството на Фондот. Сепак, сакаме и лично да се увериме во преуреденоста на становите. Така, трошуваме на врата

"Кисела Вода", канцеларија за огранокот, како и просториите на Градскиот сојуз на пензионери – Скопје. Тука се сместени и неколку корисници на деловен простор, кои им се на услуга на пензионерите, како што е амбулантата со матичен лекар, маркетот КАМ, аптеката и фризерскиот салон.

Бездруго, овде треба да се каже нешто околу регулирањето на новата сопственост на Домот. Без оглед на исходот од судската постапка, Пензионерскиот дом, самото име говори, дека е на пензионерите. Колку е тоа навистина така?

Од претходно кажаното, навистина е јасно дека се што е направено и што ќе се прави за Домот, всушност е за неговите корисници, кои се пензи-

онери.

Мендо Димовски

Традиционалната свечаност предизвика посебен интерес кај пристапите со настапот на Културно-уметничкото друштво, чии членови исполнуваат неколку хорски и соло песни.

С. Николовски

Успеси на наши пензионери спортисти

Атанас Тодоров, освојувач на сребрен и бронзен медал во стрелаштво

Меѓу пензионерите спортисти во Здружението на пензионерите "Кисела Вода" посебно се истакнува Атанас Тодоров, кој стрелачкиот спорт го застапува уште во детството и е еден од ветераните на овој спорт во нашата земја. Како млад се натпреваруваше со воздушна и војничка пушка и има освоено повеќе награди. Прв од македонските стрелци освои сребрен медал во стрелаштво за јуниори на југословенското државно првенство, а поставил и рекорди со малокалибарска пушка меѓународна програма и со војничка пушка национална програма.

– Во стрелачкиот спорт како активен бев цели три децении, при што остварив рекорди кои и ден денес не се соборени. Постигнатите резултати и љубовта кон овој спорт придонесоа да бидам и тренер на најдобриот клуб во Македонија и на македонската стрелачка репрезентација, – нагласи без посебна еуфорија Тодоров.

На ниво на Македонија ги има освоено сите одликувања што се доделуваат за овој ценет, но не е атрактивен спорт, а беше и член на југословенската репрезентација на Балканското првенство во 1973 година. Витрините во неговиот дом

во скопската Општина Аеродром ги красат 20 пехари и 60-ина медали главно златни, како и три одликувања. Во последните две години бројот на медалите е зголемен и со сребрен и бронзен, освоени во стрелаштво на Републичките пензионерски спортски натпревари во Велес и Радовиш.

– Во пензионерските спортски игри гледам не само спортување, туку и дружење и релаксација, обновување на стари и остварувања на нови пријателства, што е многу битно за луѓето од оваа возраст. Со Младеновски и Џубалевски сме добра екипа и може да се очекуваат нови резултати. Вакви надежи во нас гледаат и во Здружението на пензионерите „Кисела Вода“, а особено кај одговорниот за стрелаштво Пане Атанасовски. Веруваме дека нашиот ентузијазам и квалитет ќе даде резултати и во 2009 година, – заклучи Тодоров.

Д.А

В. П.